

Abya melóméló Jisós Kras ndere
ΜΑΚΟΣ
 ásamé

Mekomejód ayi Jón menwyaá bód manaá Esowó ágarége
 (Mat 3:1-12; Luk 3:1-18; Jón 1:19-28)

¹ Gé náne abyá melóméló ayi Jisós Kras, Maá Esowó ákéné. ² Abya yina aló wye nkane Asaya muú ekpávé Esowó abó ásámé nnó, “Esowó aké, ‘Wuúgé, ntóme nyé muú dentó wa ayi abóó mbe ne wó manchwó kwyé meti wye.’

Asaya ama asá ntó nnó, ³ muú fó abene mbó né mashwone aké, ‘Kwyége meti Ata dakené. Nyaáge éwú ébé cho!’ ”

⁴ Bii fó Jón achwó né mashwone agarege yéndémuú nnó ákworé metóó wuú álya gabo ne áwyaá ji manaá Esowó nnó, Esowó ajinte gabo wuú. ⁵ Yéndégébé gejamé gé bód átanége né gebagé mewaá Judiya ne bód Jerosale áko ájyé wu mekomejód Jón, áshuú ekúu né gabo ayi ebwó ápyéé, Jón awyaágé ebwó manaá Esowó né Ébeé Jodan.

⁶ Jón afyé mandeé ayi átóó ne bya mpó mashwone. Awélé ekandá mekó menya né gebwe jii, ne menyéé wuú alu nyá lé égomé ne nwyóó.

⁷ Jón agarege bód aké, “Muú fó achwó mbó me meso ayi áñeá geme apwó me, nkwané yé muú ayi nkage mbyéle mme nkaá manyii unó uka bii wó.” ⁸ Ama jóó aké, “Me nwyage enyú ne manaá Esowó mamímamí ne ji ayi áchwó awyage nyé enyú ne Mendoó Ukpea.”

Áwyaá Jisós manaá Esōwō

(Mat 3:13-17; Luk 4:1-13)

⁹ Né gébé eyimbō, Jisós atané né melo Nasaret né gebagé mewaá Galilií achwó nnó Jōn awyaá ji manaá Esōwō * né Ebeé Jodan. ¹⁰ Gébégé awyaá ji manaá Esōwō átánege né mmu nnyi, agé mfaanebuú anené Mendoó Ukpea etané mfaá éshúlege ji mmye nkane gepwine. ¹¹ Ne meko atané mfaánebuú aké, “Wō ɔlu maá metɔ́ wa, metɔ́ egɔ́ me ne wō dɔ́.”

Danchōmeló ammua Jisós

(Mat 4:1-11; Luk 4:1-13)

¹² Ténéténé yimbō Mendoó Ukpea épye ji afé né mashwōne. ¹³ Jisós abelé ewu usaá ndō upea, ne danchōmeló achwō kpelé ji. Mbaá ayi ji alu, menya mebomebo ntó elu wye ne makiénné Esōwō áchwó póó Jisós.

Jisós alɔ utɔ́ bíí né Galilií

(Mat 4:12-17; Luk 4:14, 15)

¹⁴ Ewyagé Herɔd apyéé Jōn áfyε denɔ. Jisós atané né gebagé mewaá Judiya afé né Galilií agarege abya melóméló ayi atané mbaá Esōwō. † ¹⁵ Aɔ́ɔ́ge aké, “Lyage gabo nyú dékámé ne abya Esōwō melóméló elé gébé eyigé Esōwō ágbarege gefwa jíí gelá kwókwólé.”

Jisós akú baá utɔ́ bíí ani abi mbe

(Mat 4:12-17; Luk 5:1-11)

¹⁶ Bíí fɔ́ Jisós abó akoóge né mbále ebeé mega ewé elu né Galilií, agé Simun ne meɲmó wuú Andru, áɲmée utófó bwó, elé álu áwáné meshuú. ¹⁷ Jisós aɔ́ɔ́ ne ebwó aké,

* 1:9 Elú wáwálé nnó: Manwyaá bɔ́ɔ́ manaá Esōwō ele manlere nnó bɔ́ɔ́ áfyε matɔ́ bwó ne Jisós ne ákwólége ji. † 1:14 Elú wáwálé nnó: Ɔkuúge né uba ɲwe 6:14-29 ɔkage ula bi áfyéé Jōn denɔ.

“Kwólege me, nlegege nye enyú ndere ákpálege bọ́ eké meshuú.” ¹⁸ Ténéténé yimbọ́, ebwọ́ álya utófó ebwọ́, ne ákwólé ji.

¹⁹ Ndere Jisọs ályá eféé ajyéé mbe gachye, agé Jemsi ne Jón meḡmo wuú, ebwọ́ álú baá Sebēdee. Ábọ́ álú mmu ékpée átome upaá utófó bwọ́. ²⁰ Akuú ebwọ́, ne yé gébé áchọ́ wọ́ álya nte ebwọ́ Sebēdee né mmu ékpée ne bọ́ utọ́ abi ebwọ́ ássélé, ne ákwólé ji.

Jisọs afere mende fọ́ meló nchye mmye

²¹ Jisọs ne baá utọ́ bíí áfé né Kapanom, bíí uwyaá bọ́ Jus ukwónégé afé né echa mmyemenene alo mánlérégé. ²² Bọ́ áwu nkane ji alégege ála mano mekpọ́ fuú né gefọ́ eyígé ji alégege néndé alégege ne ncha ayi atane mbaá Esọwọ́ épófó eke ánleré mabé Esọwọ́.

²³ Mende fọ́ ayi awya meló nchye abọ́ alu ntó mmu echa mmyemenene, aké agéne Jisọs alo mánkalégé aké, ²⁴ “Jisọs ayi Nasaret, ọ́kelege mampye esé ndé? Ọ́chwọ́ maníí esé mbwé? Nkage wọ́, ọ́lu Muú Ukpea ayi atané mbaá Esọwọ́.” ²⁵ Jisọs anyá meló nchye yimbọ́ aké, “Kwéné mejóó, táné ji mmye.”

²⁶ Meló nchye yimbọ́ apye ji akalé akwé mme achu gbokgbok ne atané ji mmye. ²⁷ Bọ́ ako ágégé gefọ́ yina ala mano mekpọ́ fuú ne ágige ate aké, “Ewé etané efó? Ndọ́fọ́ elé gefógé geno eyi geké ne utoó? Mende yina awya uto mányá áló nchye ne áwúu ji.”

²⁸ Ewya wọ́, ngó Jisọs akwọ́ akwóné gebagé mewaá Galilíf geko.

Jisọs apye gejamégé bọ́ mameé atoó

(Mat 8:14-17; Luk 4:38-41)

²⁹ Jisọs, Jemsi ne Jón ályágé echa mmyemenene, ebwọ́ ako áfé cho né gepúgé Simun ne Andru. ³⁰ Ne mmá mendée Simun amee njaja gefwine abelé mfaá ukwọ́,

ágare Jisós nnó mendée yimbó ameeé. ³¹ Awuúge mbó atene ji nekune mmye agbaré ji ebwó abwe ji akwilé ajwóle ka. Ténéténé yimbó gefwine gebyé ji mmye ne mendée yimbó achyé ebwó menyéé.

³² Ne nkwale akwonege, gébége m̄m̄m̄é epwyaá, bóó áchwó ne bóó mameé ako ne ye abi aló nchye áchyége ebwó efwyale mbaá Jisós. ³³ Ne gemege melo geko gechwó chóme né menombi gepú eyige Jisós álu. ³⁴ Eféé ne Jisós apyé gejamégé bóó bi ámeé ufóó mameé atóó ne ama féfé abifo gejamégé aló nchye mmye. Akámé fó aló nchye abifo ájóó mejóó wó néndé ákaá gefógé muú yi ji álu.

Jisós agaré mekomejóó Esówa né gebage mewaá Galilií

³⁵ Dondo genuá mme Jisós akwile afé né melu éwé bóó alá pó wyeé, anenemmye. ³⁶ Simun ne abifo álo ji mánkelé.

³⁷ Ágége ji áké, “Yéndémuú aklege wó.”

³⁸ Jisós aké ne ebwó, “Esé debó manjye ntó mata maló ayifo nnó ngaré ntó ebwó mekomejóó Esówa nende gé genó eyi gepyé me nchwó mbó.”

³⁹ Ne Jisós ake né gebagé mewaá Galilií geko agarege mekomejóó Esówa né mmu macha mmyemenene bwó ne aférége bóó aló nchye mmye.

Jisós apye muú ubá atóó

(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)

⁴⁰ Bií uma, muú ubá fó achwó tó mánó mbe ushu Jisós, ane ji mmye aké, “Mbógé ákelege, pye me nkpea.”

⁴¹ Jisós áwuúgembó meshwe akwó ji metóó, anyaá ebwó wuú ata ji aké, “Nkelege, kpea.” ⁴² Ájógémbó ubá mende yimbó ubye, akpea. ⁴³ Jisós anerege, aké alyaáge mende yimbó nnó ajye, aji ji etu, ⁴⁴ ajóó ne ji aké, “Ékagé ópye muú fó akaá genó eyi gépye ne wó. Chó léré lé mmye jyé mbaá mémpyé upe Esówa áchéfé agé nnó otóó. Ne chyéé genó eyigé ebé Mosis éjóó, mampye bóó ákaá nnó otóó.”

⁴⁵ Yémbə mende yina ajyeye ake agaré abya yina mbaá meko, ne gegare eyi gepye Jisəs kpené sé melo gbógónó ajwəle shushu, ne yémbə bəó átánege yéndé mbaá áchwó wye eta wuú.

2

Jisəs apye muú úchánchi atóó

(Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)

¹ Jisəs ábélégé éwu mboó ndo, ama akéré meso né Kapanom ne bəó áwú nnó alú mmu. ² Gejamé gé bəó áchwə chome né mmu gepú, ágbeé kpaá melu epó sé yé né menombi. Ne Jisəs abó agaregé ebwó mekomejóó Esəwə. ³ Ndere alerege ande fə aníi, ákpá muú úchánchi né uló áchwə ne ji mbaá Jisəs. ⁴ Ákwəné gé ágé fó meti mánkpe ne ji mmu gepú wó, gétú gé bəó ájamé dəó, ákwó mfaá gepú átí embu né mfaá nchu mbaá yi Jisəs alu. Áné ré gé ábwe mende yimbə ne gebə, ápyé ji ashule mme. ⁵ Jisəs agé gé ndere bəó bimbə áfyéé matəó ne ji, aké ne mende úchánchi yimbə, “Maá wa, ájiínte gabo wyé.”

⁶ Eke epyémbə ánleré mabé Esəwə fə abó alú efeé, áwúgembə álo mangí gé né matəó ebwó nnó ndé muú na? ⁷ “Epye nnó ne mende yina ábyaá Esəwə. Ajəó eké ji alu Esəwə. Esəwə mbií ne akage jinte gabo muú.”

⁸ Jisəs akaá me genó eyige ebwó áfé ré gé né mmu matəó bwó, agíi ebwó aké, “Ulannó enyú déwya gefə gé uféré bimbə né matəó nyú? ⁹ Ndé gelu pere manjəó ne muú uchánchi, ‘Nnó ájiínte gabo wyé,’ waá manjəó nnó, ‘Kwile téné, pwi gebə jyé ke ójye.’ ¹⁰ Nkelege mámpye enyú dékaá nnó Maá Nte Mekwaá awyaá uto fa mme manjinte gabo mekwaá.” Jisəs aké ne mende úchánchi yimbə, ¹¹ “Kwile téné, pwi gebə jyé, ojye mmu.”

¹² Ajəgembə, mende yimbə akwilé téné mbe ushu bwó ako, apwi gebə awulé né gepú jíi. Ne bəó ako alá mano

mekpo fuú, áféége Esowò ake, “Ese delú danjé gefó geno eyige na.”

Jisòs akú Levi ndere maá utòó wuú

(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)

¹³ Bií fò Jisòs ama jye né mbále géntoógé mewaá Galilií. Ne gejaméégé bòó áchwò nó ji mme, alò manleré ebwó mekomejòó Esowò. ¹⁴ Ndere Jisòs álya eféé akene ajye, agé Levi maá Alfòs. Ajwólé né melú utòó wuú ásele ñkámakpo. Jisòs akuú ji aké, “Kwólé me.” Ne akwilé ka alò mankwólé ji.

¹⁵ Éwyágé ndere Jisòs ajwòle ányéé menyéé ne baá utòó bií né gepúgέ Levi, gejaméégé ánselé ñkámakpo ne bòó ubeé ne gejaméégé bòó abifò abi ákwòlege Jisòs, abó ányéé ntó menyéé ne ji. ¹⁶ Ne ánléré mabé Esowò fò abi alú bòó Farasi, ágégé nkane Jisòs anyéé menyéé ne ánselé ñká makpo ne bòó ubeé, ágií baá utòó bií áké, “Ulannó ne Jisòs anyéé menyéé ne ánselé ñkámakpo ne bòó ubeé?”

¹⁷ Jisòs awúgέ genó eyígé ebwó ágií baá utòó bií, ató ebwó neka aké, “Bòó abi álá meé, ákélégé fò muú uka, élé abi ámeé ne ákélege. Ne me nchwó fò fa mme mánkú bòó abi álu cho né Esowò wó, nchwó lé mánku bòó abi ápyéé ubeé.”

Nkwé manlya menyéé kpékpé

(Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)

¹⁸ Bií fò baá utòó Jòn ménwyaá bòó manaá Esowò ne abi bòó Farasi, ályá menyéé kpékpé getúgέ depòré Esowò. Ne bòó fò ágégé mbo áchwò gíi Jisòs áké, “Ulannó baá utòó Jòn ne abi bòó Farasi ályage menyéé kpékpé, ne abyéé álá pye mbo?”

¹⁹ Ne Jisòs ashuú ebwó meko aké, “Nnó ájeé menò neba ályage menyéé kpékpé ayi menò neba alú ne ebwó? Ákáge lyaá fò. ²⁰ Yémbò gébé gebeé nye eyígé menò neba álá

beé nyé sé ne ebwó, éféé ne ályáge nyé menyéé kpékpé né mboó gébé gétúgé deporé Esɔwɔ.”

Gepɔ geke géselé fɔ gekwene gepɔ

²¹ Jisɔs ama tó makámejɔ́ ayifó aké, “Ne muú akaágé sé fɔ gebagé ndeé geke akwɔmé embu né ndeé eyi gekwéne. Apyegé mbɔ gebagé ndeé eyigembɔ génywerege nye gépye ndeé yimbɔ egyalé dɔ́. ²² Ne muú akpané fɔ mmɔ́ make áfyé né ukwéne unó mmɔ́ ebi akwyéé ne mekɔ menya. Apyegé mbɔ, mmɔ́ mimbɔ mamuale nye mapye unó mmɔ́ bímbɔ úgbó. Mmɔ́ ne unó mmɔ́ ebimbɔ uchɔge nye detú. Áfyé le mmɔ́ make né unó uke.”

Nkwé ayi bíí uwyaá bɔ́ Jus

(*Mat 12:1-8; Luk 6:1-5*)

²³ Né bíí uwyaá bɔ́ Jus fɔ, Jisɔs ne baá utɔ́ bíí ákoóge né mekɔ́ gefɔ́gé nchi fɔ eyi ákuú nnó wid. Ndere ebwó ákoóge né mmu mekɔ wembɔ, baá utɔ́ bíí álɔ mánkógé gefɔ́gé nchi eyimbɔ álálege ányéé. ²⁴ Ne bɔ́ Farasi fɔ ágegé mbɔ, ájɔ́ ne Jisɔs áké, “Gé ebé se ékámé fɔ nnó baá utɔ́ byé ákɔ́ nchi bíí uwyaá wó.”

²⁵ Jisɔs ashuú ebwó meko aké, “Enyú délú danjɔ́ né mmu ηwe Esɔwɔ dékaá genó eyigé mfwa Devid ápyé nyá gébégé mesa ámmye ji ne bɔ́ bíí wó? ²⁶ Akpe nyá mmu echa upe Esɔwɔ, abó bred ayi abó ájelé áchye mbaá Esɔwɔ ányé. Ewe ebe se eké muú yicha anye fɔ menyéé yi ajéle áchye mbaá Esɔwɔ, ekose ámpye upe Esɔwɔ wó. Yé mbɔ Devid abó anyé achye ntó bɔ́ bíí.” Mechó ewe epye gébégé Abyata alu mfwa ámpyé upe Esɔwɔ.

²⁷ Jisɔs aηmere ajɔ́ ne ebwó aké, “Ákwyé fɔ mekwaá gétúgé bíí uwyaá wó, ákwyé lé bíí uwyaá gétúgé mekwaá. ²⁸ Nkelege mangaré enyú nnó Maá Nte Mekwaá ne alú Ata ayi abɔ́ utó mangaré mekwaá genó yi abɔ mampye bíí uwyaá bɔ́ Jus.”

3

Jisos apye mende yi ebwo egboó ji atoo

(Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)

¹ Jisos ama jye né echa mmyemenene ne mende ayi ebwo egboó ji abó alú wye. ² Éféé mbontó, bóó f3 abi ákélege meti mánjóó nnó Jisos ápye genó gebo álú wye ápéle ji dome mange nnó apye nye mende yimbo atoo né bií uwyaá bwó ne ájóó nnó ákwé ebé. * ³ Jisos aké ne mende yimbo, “Kwilé, chwó téné mbe ushu bwó.” ⁴ Agií ebwó aké, “Ébé esé eké depye ndé né bií uwyaá? Eke depye galógál wá gabogabo? Mampye mekwaá apó wá mánlyáá ji agbó?”

Ne yé muú ayi anené meko apó. ⁵ Metóó esóó Jisos dóó ape ebwó agyaá yémbó meshwe akwó ji metóó gétúgé ájeá matóó. Ajóó ne mende yimbo aké, “Nyaá ebwo wye.” Ányágé ebwo wuú etoo. ⁶ Ténéténé yimbo bóó Farasi átáné dafye ájye báne ekwó Herod, ásó mala nnó ápye Jisos áwá.

Gejamé gé bóó ákwólege Jisos

⁷ Jisos ne baá utóó bií ályáá áfé ne mbále gentoge mewaá Galilií, né gejamé gé bóó ákwólege ji abi átáné gebage mewaá Galilií, Judiya, ⁸ Jerosale, Idumiya, abi átáné egbé ebeé Jodan, ne gebagé mewaá eyi gelu kwókwólé ne Tiya ne Sidon. Bóó bina áko ábó áchwó efeé gétúgé áwú unó bi Jisos ápyeé. ⁹ Jisos agaré baá utóó bií nnó ákwye ekpeé ji akpe mmu, néndé bóó ája dóó ekagé áhméré ji mme. ¹⁰ Ne gétúgé ji apye gejamé gé bóó atoo, bóó mameé ako ámmye mánchwó ji mmye nnó áta ji. ¹¹ Yéndégébé bóó bi áwya aló nchye ágegé Jisos, aló nchye bimbo ápye ebwó akwéne mme mbe ushu wuú ákálege aké, “Wó ɔlu Maá Esɔwá.”

* ^{3:2} *Elú wáwálé nnó: Mabe* bóó Jus áleré nnó mampye muú átoó élé utóó gétúgé eyigémbó, ákamege f3 muú apye muú átoó né bií uwyaá ekosé mbogé muú nemeé yimbo ala meti negbo.

¹² Yémbə Jisəs anyáne abi nnó ékágé ájye ágáré bós ákaá gefoge muú yi ji alu.

Jisəs ajsa ángbá bíí áfyáneápea

(Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)

¹³ Éwyagé Jisəs afé mfaá mekwé, akuú bós bí ji aklege nnó ákwóle ji, áchwógé, ¹⁴ ajsa bós áfyanéápeá nnó ábé ne ji, achye ebwó mabo nnó ángbá. Agare ebwó aké, “Ntome nye enyú dafye nnó déjyé degarége mekomejós Esəwə melóméló, ¹⁵ ne uto bíí déférégé aló nchye bi áchyege bós efwyale mmye.”

¹⁶ Ge mabə bós abi ji ajsá na, Simun ayi Jisəs achye ji mabə amifə nnó Pita, ¹⁷ Jemsi ne meɣme wuú Jən baá Sebedee, Jisəs achye bwó mabə nnó Banagis, ula útené nnó baá nénfée. ¹⁸ Andru, Filip, Batolomyo, Matyo, Təmasi, Jemsi maá Alfəs, Tadyəs ne Simun ayi alu muú ekwə bós Kanenia, † ¹⁹ ne Judas Iscarot ayi meso gébé achyé Jisəs mankwaá.

Jisəs apó ula uma ne Belsebəb mfwa aló nchye

(Mat 12:22-30; Luk 11:14-23)

²⁰ Ndere bə Jisəs akérégé mmu, gejamé gé bós ama chwó eféé ája kpaá ápye ji ne ákwólé bíí gébé gepó eyi ebwó ákágé nysé yé menyéé. ²¹ Bós ula gepú Jisəs áwuúge ndere bós ájógé nnó Jisəs alé meé gebwó áfé manjye se ji.

²² Ne ánleré mabé Esəwə fə abi átané Jerosale ábó ájógé áké, “Jisəs awya melo nchye ayi ákuú nnó Belsebəb mfwa áló nchye. Ji ne achyé gé Jisəs utó nnó ábú gé aló nchye.” ‡

²³ Jisəs awúgembo, akúu bós bimbo nnó áchwó, áchwóge alə mántó ebwó makámejós aké, “Danchəmeló ákágé bú mbo geme jíí nnó? ²⁴ Mbəgé melo ekarége éké emyé ne ate,

† 3:18 ελί wáwálé nnó: Ekwə bós Kanenia ula utene nnó ekwə bós ukoge. ‡ 3:22 ελί wáwálé nnó: Belsebəb ne danchəmeló élé muú awu ama.

melo ewembɔ eténégé. ²⁵ Mbɔgé ula gepú ukarégé, uké umye ne ate utyage. ²⁶ Ne mbɔgé danchɔmeló aké amyε ne bɔ́ bɪ́, ebyennó ewú ebyε.

²⁷ “Muú ákaágé kpe fɔ gepúgé meto muú ájó genó mbɔgé alá bɔmbε áwé ji wɔ. Ékosé nnó abɔgé mbe awεge ji ne ákaáge kpe ajó yéndégenó.

²⁸ “Ne enyú kaáge wáwálé nnó Esɔwɔ ajigente gabo yi muú apyε ne mejɔ́ mebomebo ewé étánege ji meno.

²⁹ Yémbɔ ájígé fɔ nte muú ayi ájógé mejɔ́ mebomebo ne Mendoó Ukpea, gabo yimbɔ alaá ji mmyε te kwyakwya.”

³⁰ (Jisɔs ajɔmbɔ gétúgé bɔ́ ábɔ́ ájógé nnó, “Ji awyaá meló nchye.”)

Mmá Jisɔs ne áɣmo bií

(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)

³¹ Mmá Jisɔs ne aɣmó bií áchwó ténε dafyε, átó muú nnó akúu ji. ³² Ne gejamégé bɔ́ bí ájwólé ánɔ́ Jisɔs mme, ágaré ji áke, “Mmá wyε ne aɣmó byεé álú dafyε ákélege wɔ.”

³³ Jisɔs ashúú ebwó meko aké, “Gɔge me ngaré enyú ntó muú ayi alú mmá wa ne áɣmó ba”. ³⁴ Abwólé ape bɔ́ bí ájwólé ánɔ́ ji mme aké, Gége mmá wa ne aɣmó ba na.

³⁵ Yéndémuú ayi awúú ne ápyé genó eyígé Esɔwɔ ákelege, ji ne alú meɣmó wa ne mmá wa.

4

Nekanémejɔ́ Mentyaá mbwe

(Mat 13:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Gébé gefɔ́ Jisɔs afe né mbale géntoógé mewaá Galilíí, alɔ mánlere mekomejɔ́ Esɔwɔ ewu. Gejamégé bɔ́ ákwólé ji áfé ewu. Ji ágégé nnó bɔ́ bimbɔ́ ájá dɔ́, ajyε kpe ajwólé mmu ékpée ewé élú mbále mewaá. Bɔ́ bimbɔ́ alaá né mbale géntóo mewaá. ² Álerege ebwó gejamégé unó né

makámejǎó. Ndere ábó alárege aké, ³ “Wuúge! Bií uma mempye makǎó fǎ afé manjye tya mbwé né mekǎó wuú. ⁴ Ndere átyaá ájyεé, ámé mbwé áyifǎ ákwé né maá meti ayi bǎó akoge wye, denywǎné dégéégé déchwǎ chwé dényé. ⁵ Ámé áyifǎ ákwé né mfaá mme etáráné mbaá ayi mme álá jaá wye wó. Ebelé yéé wó áchií. Ne élé mme álá jaá wye wó. ⁶ Ŋmεé étyégé, edo mbwé yimbo, ne élé maka álá kpe mme chánchá wó, adé agbó. ⁷ Ámé ayifǎ ákwé né mme ayi genkpé ntó géchíge wye, áchígé, genkpé eyigémbǎ géwé gekweré mbwé yimbo, meshií ejo agbó, mbwé yimbo áfyé uló wó. ⁸ Yémbǎ ámé ayifǎ ákwé né mme melóméló, awéégé áfyé uló, ayifǎ áfyé uló esaá mesó efya, ayifǎ áfyé usaá uléé ne ayifǎ usaá uta apwǎ nkane ábó átyá.”

⁹ Jisǎs ánerégé manto nekanemejǎó eníne na aké, “Muú yi áwyaá matu mawú, áwú.”

Ula bi Jisǎs atóme makámejǎó

(Mat 13:10-17; Luk 8:9, 10)

¹⁰ Ewyágé Jisǎs alyaá gejamégé bǎó bimbo ala mmyemmye jií, ángba bií áfyáneápea ne bǎó bifǎ abi álu kwǎkwǎle ne ji ágií ji ula bi ji atome makamejǎó.

¹¹ Aké ne εbwó, “Élé enyú ne εsǎwǎ apyé nnó dékaá gbǎgǎnǎ unó bi ulú nya bibí né gefwa jií, ne abi álá pǎ né gelua genyú, ntome lé εbwó makamejǎó, ¹² nnó,

‘Ápele wyé pele yémbǎ ágegé fǎ;

ne awuúge lé wúu,

yémbǎ ákágé fǎ ula;

Nnó ekágé ákéré meso mbaá εsǎwǎ ajige nte gabo bwó.’”

Jisǎs agare baá utǎó bií ula nekanémejǎó mentya mbwe

(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹³ Ne Jisǎs aké ne εbwó, “Enyú delá ká mbǎ ula nekanémejǎó eni na wó, depyembo nnó ne dekaá ayifǎ?”

¹⁴ Mbwe ayi mempyé mekǎó atyá mbǎ, élé mekomejǎó

Esowa. ¹⁵ Gejamégé bɔ́ bifo álu eké mbwé ayi ákwené meti, ebwó áwúgέ mekomejɔ́ Esowa, ténéténé danchɔmeló achwó aféré mekomejɔ́ yimbo né mmu matɔ́ bwó. ¹⁶ Bɔ́ abifo álu eké mbwé ayi ákwené né mfaá mme etáráné, áwúgέ mekomejɔ́ Esowa ténéténé yimbo, áse ji ne nechóchó. ¹⁷ Yémbɔ mekomejɔ́ Esowa ájwɔle ebwó né mmu metɔ́ wó néndé álú eke genɔ́ eyi gelá gepó ne maka né mme. Ne ábɔgέ efwyale mangé ndere bɔ́ ápaá ebwó gétúgέ mekomejɔ́ yimbo, ténéténé ájá mmye meso. ¹⁸ “Bɔ́ abifo álu eké mbwé ayi ákwené né mme genkpé meshii ejomé. Ebwó bina álú eké bɔ́ abi áwugέ mekomejɔ́ Esowa, ¹⁹ yémbɔ elé ebwó áwyá mmwólé né unó mme, ábɔ́ gejeé ne ŋka ne ufoó unó uko bí ebwó ákélege, unó bina ujo mekomejɔ́ yimbo upyεé ebwó áwɔ umpome ulóuló wó. ²⁰ Yémbɔ bɔ́ abifo álú eké mme melóméló, ebwó áwúgέ mekomejɔ́ Esowa áse ji áfyε mmu gerwáge bwó, áwɔme umpome ulóuló, abifo áfyε uló esaá meso áfyá, abifo usaá uló uléé, ne abifo ntó usaá uló uta epwó nkane abó ápené.”

Muú abii fɔ́ mekomejɔ́ Esowa mbaá bɔ́

²¹ Jisɔs ama jɔ́ ne ebwó aké, “Muú akágé lwe fɔ́ étúlérká abɔ gesá ákweré yé mambelé éwú né nteé ukwó. Aŋma éwú mfaá. ²² Yé genó eyi gebeé biíbi bɔ́ álá kágé nye gépó. Ne genó fɔ́ gépó eyigé ákwérégé geji bɔ́ álá kágé. ²³ Mbɔgέ muú awya matu, awú.”

²⁴ Ajɔ́ ntó ne ebwó aké, “Sége gébé nkane enyú déwúu depɔ. Gefɔ́ eyígé démege genó déchyége muú, mbɔntó ne ámege nye áchyéé enyú. Ne achyége nye ntó enyú eyi géjame gepwɔ́. ²⁵ Muú ayi awya genó, ji ne ágbége nyé ji ebwɔ, ne muú ayi álá pó, yé ékéké ewé ji awya, áséle nye eta wuú.”

Nekanémejɔ́ mbwé yi awéne

²⁶ Jis̄s ama j̄oó aké, “Gefwage Es̄w̄a gélú nkane mbwé ayi mempyé makóó ápene. ²⁷ Alyaá afé apye unó bií ebicha agéne ndere mbwé wuú áwéne, ne yé genó eyi gepyé mbwé wuú áwéne akágé. ²⁸ Elé mme ne apye nnó amé mbwé áchií, áwé ákwóné áfyé uló. ²⁹ Ne gébé eyígé mbwé yimbo ágélégé me mempye makóó achwó aló mansoré ne esaá nende gébé gekwóné.”

Nekanémej̄ó mbwé ayi ákuú ji M̄sta

(Mat 13:31-32; Luk 13:18, 19)

³⁰ Ne Jis̄s ama agií ntó aké, “Ese de j̄oge nnó gefwage Es̄w̄a gélú nkane nde? Mmége nyé geji ne ndé nekanémej̄ó? ³¹ Gélú nkane mbeé mbwé ayí ákuú m̄sta, ápege alu n̄én̄éné eke nyiné mbwé ngboñ. ³² Ébélégé ndere ápene néchií, n̄wé, nébwólé gekpékpégé genó eyi gepwá unó uko, gefye mata ayí denwyóné débígé ñm̄é, déténege anyua bwó wyé.”

Ula bí Jis̄s álerege né makámej̄ó

(Mat 13:34-35)

³³ Jis̄s agaré b̄ó mekomej̄ó Es̄w̄a né gejamégé makámej̄ó aleré ebwó né gefo eyige ebwó ákage káa ula. ³⁴ Aj̄ógé f̄ó ne ebwó ayi álá tóme makámej̄ó, yémbó gébégé abegé ji mbi ne baá utóó bií ágarege ebwó úla yéndé mechó.

Jis̄s anyá mbyonnyi atené

(Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)

³⁵ Ne nkwale Jis̄s aj̄óó ne baá utóó bií aké, “Déchyaá gentógé mewaá de j̄yé egbé né.” ³⁶ Ne ebwó álya gejamégé b̄ó eféé, ne Jis̄s ajye jwólé mé mmu ékpe, ne baá utóó bií achwó kpé. Ebwó áló mánchya ne mákpée ayifó ákwólege. ³⁷ Ndere ájye, mbyonnyi metometo áchwó bule nnyi ne ngba nnyi apye nnyi nébúlege, apye ékpe enyige ne uto ne manaá maló mankpéne né ékpe, ela mankemanke. ³⁸ Jis̄s

abó alú né meso ékpe, anéré mekpo né genóoge mekpo, abelege. Ne baá utóó bíí ájye pe ji ájoge aké, “Ménleré óbó gébé nnó ese dechwó gbó wó?”

³⁹ Ne Jisós akwilé ka, anyá mbyo nnyi yimbó ajóó aké, “Mgbannyi tené nyámeé.” Mbyo nnyi yimbó átené, mbaá akwené tómeé. ⁴⁰ Ewyage Jisós agíí ébwó aké, “Défóó ndé? Défyéé fó matóó ne Esówó wó?”

⁴¹ Ála mano mekpo fuú áwére ne efó metóó ágíge até aké, “Ndé gefóge muú na? Yé mbyo nnyi ne mgbannyi áwuú ji?”

5

Jisós abú aló nchye átané mende fó mmye

(Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)

¹ Jisós ne baá utóó bíí áchyagé gentoógé mewaá Galilíí, ákwóné mbale nnyi kwókwólé né gebagé mewaá Garesene.

² Ndere Jisós átané né ékpe ashule né mbale nnyi, mende fó yi awya meló nchye atané né manome ayi áchomé né etárávé abó gatélé áchwó báne ji, ³ ji ajwólege le né manome. Yé muú yi akáge wé se ji ne bó mkpokove apó,

⁴ Ndó ndó ne ndó ábó áwéle mé ji uka ne amu yémbó asórege bó nkpokove ne use bi úlú ji uka agbe. Mende yina atóó kpaá apwó ayi muú álá kágé ba ji mme awe. ⁵ Utuú ne nwómésé mende yimbó akene tametame né manome ne mfaá makwe, akalege ne asórege menyammye wuú ne mataá awuú ubale.

⁶ Aké agene Jisós teté, abó gatélé, ajye tó manó né mbe ushu Jisós. ⁷ Apyegé mbó, alile akalege kénké aké, “É é Jisós, Maá Esówó Anyata! Óbó ndé mechó ne me? Kélé mabó Esówó nnó óchyegé fó me efwyale.” ⁸ Ajógembó élé Jisós abó anyane ji nnó, “Wó meló nchye táné mende yina mmye.”

⁹ Ewyagé Jisós agií ji aké, “Mabò mye makamege nnó?” Mende yimbò ashúú ji meko aké, “Nkamege ‘Gejamé’, néndé ese delú gejamé.” ¹⁰ Ne aló nchye ane Jisós mmye nnó ekágé ábú ebwó átané né gebagé mewaá eyigémbò.

¹¹ Wye eféé, nfoné mekwende fò nébó nényeé kwókwólé né mbyò Mékwe. ¹² Aló nchye bimbò áne Jisós mmye nnó álya ebwó ájyé kpe mekwende eyimbò mmye. ¹³ Jisós akamé. Aló nchye bimbò átané ájye kpe nfoné mekwende eniné mbò né mmye. Ákpegé mbò, nébó néshulé Mékwe, nékwé mmu gentóoge mewaá néke. Nfoné mekwende eniné mbò nelú genógé bò delé ápea.

¹⁴ Ámbamé mekwende yimbò ágégé, ábó afé né meló mangaré genó eyi gepyeé, abifò afé né makóó ágarege abya yimbò. Ne bóó átané nnó áchwó áge mechò ewé epyeé. ¹⁵ Ne ebwó ákwónégé mbaá ayi Jisós alu, ágé ntó mende ayi abò awya gejamégé aló nchye ndere ajwólé eféé ne mandeé jíí mmye, akéré menyammye wuú. Ebwó ágégé mbò efo ekwó ebwó matóó. ¹⁶ Bóó bí abò ágené genó eyígé pyé álò mangaré mechò ewé epye ne mende yi abò awya aló nchye, ágarege ntó mechò ewé epye ne mekwende.

¹⁷ Ne ebwó álò máne Jisós mmye nnó ályaá gebagé bwó ájye.

¹⁸ Ndere Jisós ábó akpéne mmu ekpée, mende yi abò awya aló nchye ane Jisós mmye nnó ago ji akwólé ji.

¹⁹ Yémbò Jisós akamé wó. Agare le ji aké, “Kere meso mbaá bóó bye ne ogare ntó ebwó nkane Esowò agené wò meshwe, apóó wò ne unó uko bi ápyeé eta wyé.”

²⁰ Mende yimbò afé né gebagé mewaá eyigé ákuú geji nnó Dekapolis, mme malò ufya, aló mankené ne agarege galógáló ayi Jisós ápyeé eta wuú. Mechò ewena épye yéndémuú ayi awuú ala meno mekpo fuú.

Maá Jaros ne mendée ayi atáá nku Jisós
(*Mat 9:18-26; Luk 8:40-56*)

²¹ Bó Jisós ama kpe ékpe áchyá ákéré egbé gentógé mewaá Galilií. Ne ndere atené mapeá nnyi, njuné bós néchwó nó ji mme. ²² Ne Jaros muú kpaá né echa mmyemenene ewe elu efeé abó alu nto geluage bós bimbo. Gébégé agené Jisós, ajye tó manó mbe ushu wuú. ²³ Alo manené Jisós mmye ne metó wuú meko nnó apoó ji. Aké, “Maá wa ayi kós mendée amée ne achwó gbó. Ata, chwó nre ji ebwó mmye, apege nye.”

²⁴ Jisós alya, alo manjye ne Jaros. Ne njuné bós nekwólege ji, egbe we ne ewe áhmerere ate mme.

²⁵ Né geluage bós bimbo mendée fó abó alu ayi manoó mátánege ji mbe, málé ahmé áfyáneápeá. ²⁶ Mendée yina agé me efwyale dós, achó nka mbaá bó maka kpaá yéé galógál apó. Yémbó ébós wye bós. ²⁷ Mendée yimbo abó áwuú ngó Jisós ake né mpu ekwó bós ewémbo, achwó ji né meso, anyáá ebwó, atá nku wuú. ²⁸ Ajoge ne gеме jií aké, “Mbógé ntagé yé lé mandée jií, ntoge nye.”

²⁹ Atagé mbó, ténéténé manoó mansó. Ne awuú menyammye wuú nnó atoó. ³⁰ Wye né gébé eyigémbo Jisós awuú nnó uto útané ji mmye, ábwólé mmye ne njuné bós aké, “Waá atáá mandée ya”?

³¹ Baá utós bií aké ne ji, “Ge nkane gejamégé bós ánó wó mme, epyémbó nnó ne ogige nnó waá atáá wó?”

³² Yé lé ebwó ájómbó, Jisós ashii wye mampéle agyage, agige muú yi abó atáá ji. ³³ Mendée yimbo ákaáge genó eyigé gepyéé né menyammye wuú, atané metómetó bós bimbo aware ne efó metó achwó kwé mbe ushu Jisós. Apyege mbó, agare ji abya wuú meko. ³⁴ Ne Jisós aké ne ji, “Maá wa, otó getúgé ofyéé metó wye ne me. Ómágé wú sé ubale. Ke pere.”

³⁵ Ndere Jisws abo alu jooqe ne mendee yimbo, booo dentoo atanee ne gepuge Jaros achwo gare Jaros akere, "Maá wye agboó mé, ochyegé sé ménleré efwyale detú."

³⁶ Ne Jisws afyee mekpo ne depoo etiré ajogé wó, yembo akere ne Jaros, "Ofogé, fyé lé metoo ne me." ³⁷ Akamé fó nnó muú yicha akwolé ji wó ékosé Pita ne Jemsi ne merimó wuu Jon. ³⁸ Akége akwonége gepuge Jaros, Jisws age nkane booo akwené tametame ayiáge, adorege mmye mme álíle kenke. ³⁹ Jisws akpé mmu akere ne ebwó, "Ndé enyú déyiáge délíle? Maá mesó mendee yina agbo wó, abelege lé géjyá."

⁴⁰ Awúge mbo alo manjwané ji jwané, efée ne alé bú ebwó ako atanee dafye, asé le mma ne nte maá yimbo ne baá utoo bíí alée, ajyé kpe mbaá ayi ábelé maá yimbo. ⁴¹ Ne Jisws agbare ji ebwó ajoo ne meko aramaic akere, "Tabita kumi. Ula utené nnó, meso mendee njoge ne wo nnó kwilé ka."

⁴² Maá yimbo akwilé, ténéténé alo mankené. Meso mendee yimbo alu aymé afyanéapeá. Boo bi ágene mechó ewé, mano awule ebwó mmu ukokó. ⁴³ Jisws aji ebwó matu nnó ekagé ágaré muú yicha mechó ewe. Anérége akere ne ebwó, "Chyegé maá yimbo menyee anyee."

6

Boo Násaret ábya Jisws

(Mat 13:53-58; Luk 4:16-30)

¹ Jisws alyaá melu ewembo, akere ne melo wuu ne baá utoo bíí. ² Ne bíí uwyaá booo Jus ukwonége, afé mmu echa mmyemenene, alo manleré booo depore Esowo. Gejamége booo bi áwuú unó bi alerége ála mano mekpo fuú ne akere, "Ewéna elumbo nno? Nde mbaá, atané ne unó uko? Ndé muú achyee ji gefooqe dengá ti ne utó nnó apyegé ufelekpa? ³ Pó memwomé upú ayi alu maá Meri na? Pó aymó bíí álú Jemsi, ne Jose, Judas ne Simun? Pó aymó bíí

abi andée álú fa ne esé.” Epye bwó áfyéé matóó ne Jisós wó ne ábya ji.

⁴ Ne Jisós ajóó ne ebwó aké, “Ánoge bóó ekpávé Esówo yéndé mbaá. Yémbó wyléé bóó melo bwó ne ula gepú bwó ne áhyme bwó ne álá nógé ebwó”

⁵ Ewena epye ji abo fó gébé mampye ufélekpa eféé wó, ekosé ukéke bóó mamée abi ji anéré ebwó amu mmye atóó. ⁶ Ji ala meno mekpo fuú ndere agene nnó bóó bina áfyéé fó metóó ne ji wó.

*Jisós ató áhgbá áfyáneápeá nnó ápye utóó bií
(Mat 10:5-15; Luk 9:1-6)*

Ne Jisós atánégé melo wuú, afé né mata malo ayifo, alerege bóó mekomejóó Esówo. ⁷ Akuú áhgbá bií áfyáneapeá ako, áchwógé ató ebwó dafye apea apea. Achyé ebwó uto mamférégé aló nchye né mmye bóó. ⁸ Ndere ebwó achwó jyé, Jisós aké ne ebwó, “Ekagé débó yéé genó, bógé le meto ewu ewu, dékpágé fó menyéé, yé gébagé neke, yé ñka, ⁹ yé gekwórégé ndeé, yémbó fyége lé unó uka.” ¹⁰ Ama jóó ne ebwó aké, “Dekwónégé yénde melo, gepú eyigé dékpégé, ásege enyú ne metóó megómege bóge wye eféé kpaá te délyáge. ¹¹ Mbóge melo elá sée enyú wó, yé manwu mekomejóó nyú wó, lyáge déjye detene né metóó meló, dekwe uka mme nnó mpupu eyi ebalé enyú uka étáné, ne elerege nye nnó ákwele ebwó mbeé.”

¹² Ne baá utóó bií atáné áfé, áló mangárégé bóó mekomejóó Esówo. ¹³ Ebwó áfere gejamégé aló nchye né mmye bó, áma ápye bóó mameé atóó ndere ágbéle ebwó maweé mmye.

*Negbo né Jón Menwyaá bóó manaá Esówo
(Mat 14:1-2; Luk 9:7-9)*

¹⁴ Mfwa Heróð Antipas ayi awáne baá gebégé ábyené Jisós awú ñgá ukpékpé depó tiré Jisós apyé deko. Nendé

yénde mbaá bɔ́ ágaré abya wuú. Bɔ́ bifo ájɔge áke, “Jɔn menwyaá bɔ́ manaá Ɛsɔwɔ ne akwilé né negbo nkaáwu ne awya utó mampye ufélekpa.” ¹⁵ Yémbɔ abifo áké, “Jisɔs alu mewené Elija muú ekpávé Ɛsɔwɔ.” Abifo áké, “Jisɔs alu gekwénége muú ekpávé Ɛsɔwɔ.”

¹⁶ Ne Herɔd awúge ngo Jisɔs áké, “Ndɔfɔ elé Jɔn menwyaá bɔ́ manaá Ɛsɔwɔ ayi mbɔ nsɔ́ ji mekpo ne ákwilé né negbo achwɔ́.” ¹⁷ Ɛpyembɔ Herɔd atɔ bɔ́ nnó ágbaré Jɔn áwé áfyé né mmu gepúgé denɔ, gétúgé agaré gabo ayi Herɔd apyé nnó aferé Herɔdyas mendée meɲmo wuú Filip abá. ¹⁸ Jɔn abɔ ajógé ne Herɔd nnó, “Ɛlɔme fɔ manfere mendée meɲmó wye ɔ́bá.”

¹⁹ Né gétú eyigémbɔ Herɔdyas abɔ apaá Jɔn ne akelé meti manwá ji yémbɔ ágé meti wó. ²⁰ Herɔd abɔ ánógé Jɔn ne ákelége fɔ nnó awá ji. Akaá nnó Jɔn alu muú melómélɔ ne alu cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ. Yélé unó bi Jɔn ajóge úlú tametame né metɔ́ wuú, yémbɔ metɔ́ éǵɔ́ ji manwúge Jɔn yéndégébé.

²¹ Bii uma Herɔdyas age meti mawá Jɔn. Gébégé Herɔd apye epaá bii ebi ábyéné ji, akú ákpakpa melɔ ne afwa bɔ́ bee né gebage mewaá Galilií. ²² Ne maá Herɔdyas mesɔ mendée achwɔ́ bee gefógé mabeé eyigé gégɔ́ Herɔd ne aɲkéé bii matɔ́, eféé ne Herɔd áké ne ji, “Gare me yénde genó eyige ɔ́kelege, nchye wɔ.” ²³ Nkelé nnó, “Nchyege wɔ yénde genó eyigé ɔ́kelege, ye ebe le gebagé melɔ wá.”

²⁴ Maá yimbɔ atané ajye gií mma wuú áké, “Mma, ngaré mfwa nnó nkelege nde”?

Mma áké, “Mekpo Jɔn menwyaá bɔ́ manaá Ɛsɔwɔ.”

²⁵ Maá yimbɔ abó akéré, agaré Herɔd áké, “Nkelege nnó ɔ́chye me mekpo Jɔn menwyaá bɔ́ manaá Ɛsɔwɔ fa né gebagé nkpagene nana.”

²⁶ Mechɔ ewé epye mfwa Herɔd byɔ ukɔré ji mmu yémbɔ akágé shya manchye ji gétúgé abó akele me né mbe ushu

arkeé bíí. ²⁷ Ténéténé yimbo, Herod ato membame wuú ayi ama nnó, ájye ásó mekpo Jon né gepúgé deno. Ne ájye só áchwó ne ewu. ²⁸ Mende yimbo anérégé, abó mekpo ewu afyé né gebagé nkpagene ajyé chye maá yimbo mendée, ne maá yimbo ajye chye mbaá mma wuú. ²⁹ Ne baá utó Jon áwúge nnó áwá nte bwó, ájye kpá genkwó jíí, aníí né menome ewe áchomé né etáráné.

Jisós achyéé delé bóó áta menyéé

(Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Jon 6:1-14)

³⁰ Ángbá Jisós ákéré meso né neke eniné ji abó atome ebwó. Ágaré Jisós ufóó unó bí ebwó ápyé ne áleré. ³¹ Ewyágé bóó áchwóó mbaá Jisós, abi áchwóó, ne abi ájye, ájá kpaá ápye Jisós ne baá utóó bíí ápó yé ne gébé manyéé menyéé. Eféé ne Jisós aké ne baá utóó bíí, “Déjyé né melú ewé bóó alá pó, nnó enyú degbeé mmye gachyé.” ³² Éféé ájye kpe mmu ékpée ebwó ebwó, áló manjye né mbaá ayi álú bómbo.

³³ Yémbó gejamégé bóó ágé ebwó ndere átané ájye ákaá Jisós ne bóó bí ne melu ewé ebwó ájye. Ne ebwó átané malómaló, ásó mewaá mewaá, abó mbe ne Jisós ne baá utóó bíí. ³⁴ Jisós átanégé mmu ekpée, agé gejamégé bóó, ne meshwe akwó ji metóó, gétúgé álu eké magoyme ayi alá pó ne membámé. Eféé alo manleré ebwó gejamégé unó. ³⁵ Ndere bíí uló mangíle baá utóó Jisós ájye jóó ne ji áké, “Átá bíí úfé ne mbaá yina alu eke mashwone. ³⁶ Gó bóó bina ájye nnó ebwó ákage jye ne makóó né baá malo ayi álú kwókwólé, áná menyéé ányéé.” ³⁷ Ne Jisós ashúú ebwó meko aké, “Enyú ambóó chyége ebwó genó ányéé.”

Ne ebwó áké, “Átá ókaá fó nnó nka yi ese dénáme bóó bina menyéé ékáge be genóge uba nka upea wó?” *

* 6:37 Elú wáwálé nnó: Denari alu nka yi apege muú né utóó bíí uma.

³⁸ Jisos aké, “Enyú dewya ntó bred ení? Choge depé.” Ájye gé, ne áké, “Ese dewya ntó bred eta ne meshuú epea.”

³⁹ Ne Jisos agare ebwó nnó ákaré bós bimbo matoómatóó, ájwólé né dambyanja. ⁴⁰ Apye ebwó ájwólé, mbaá ayifó álu usaá bós uta ne ayifó alu usaá bós upea meso efya. ⁴¹ Ájwólégé Jisos abó ntóo bred étáa ne meshuú épeá, ape ame mfaánebuú, achyé matame mbaá Esowó. Agya bred achyé mbaá baá utóó bií nnó ákaré mbaá bós bimbo. Ne ákaré ntó meshuú epea mbaá ebwó ako. ⁴² Yéndemuú ányé ágbeé. ⁴³ Ne baá utóó Jisos ányweré bred ne meshuú ágbeé usá úfyáneupeá ebi ányéé ulaá. ⁴⁴ Bós bi ányé menyéé álú délé bós átáa.

*Jisos ake mfaá meko manaá
(Mat 14:22-23; Jón 6:15-21)*

⁴⁵ Éwyágé Jisos apye baá utóó bií ákpe ékpée nnó ábó mbe áchyá gentoógé mewaá ájyé né melo Betsada. Ji ala meso agare bós nnó ebwó ákééré né upú bwó. ⁴⁶ Ajogé mé né bós nnó áke chájéné, afe né mfaá Mekwe manemmye. ⁴⁷ Nkwále akwónégé, ékpée elú né metóó gentógé mewaá Galilií, ele Jisos mbií ne álaá né mapeá nnyi. ⁴⁸ Jisos agé nnó baá utóó bií ágéne efwyale ndere mbyo nnyi atané ebwó mbe ushú ápélege ékpée bwó. Elo né gejjégébi kpaá te dondo, Jisos ákéné mfaá meko manaá achwó eta bwó, ela gachye ake apyáme ebwó akoó. ⁴⁹ Ebwó áké ágéne nkane Jisos akéne mfaá meko manaá achwó, áferé nnó ele muú nefoó ne alo mánkalégé. ⁵⁰ Ebwó ako ágegé ji efóó ekwó ebwó matóó.

Yémbó áké ne ebwó tenetene yimbo, “Élé me, gbarege matóó nyú, défoge.” ⁵¹ Jisos akpege né mmu ékpée ne ebwó, mbyo yimbo apwá. Agege mbo ala mano mekpo fuú. ⁵² Yele Jisos abo achye dele bós atá bred ányéé, akaá fò gefoge muú eyige ji alu wó; néndé ajea matóó.

Jisos apye bós mameé atóó né Genesáret
(Mat 14:34-36)

⁵³ Jisos ne baá utós bíf áchyagé gentóogé mewaá, áchwó kwóne né melo Genesáret, né gentó eyigémbó ne ebwó áshíí ékpée efeé. ⁵⁴ Ténéténé yi ebwó átané mmu ékpée, bós ákaá nnó gé Jisos na. ⁵⁵ Álomé gatelé, áfe melo meko ne baá mata malo, áfe ákpane bós mameé bwó áchwó ne ebwó, ne yénde mbaá ayi áwuúge nnó Jisos alú wyé. ⁵⁶ Ne yénde mbaá ayi Jisos ákwóné, yé né malo ayi kókó ye ayi kpákpá ne ye né makós ákpané bós mameé ánywérege malú malú yé né ntoné gese, ne ánené Jisos mmye nnó alya ebwó atá mano nkú jíí. Ne yéndémuú nemeé ayi atáá mano nkú Jisos atóó.

7

Jisos agarege unó bi ukwene ante bós Jus áleré
(Mat 15:1-20)

¹ Bós Farasi ne anleré mabé Esowó fó átané Jerosale áchwó nó Jisos mme. ² Ndere ebwó álu efeé, ágé nnó baá utós Jisos abifó anyeé menyéé amu debadeba ayi álá shwónége amu ndere gepó gebwó gelerége wó.

³ Bós Farasi ne bós Jus ako abi ákwólege unó bina dós, ushuú bós Farasi cháchá ányeé fó menyéé ayi álá bómbe áshwóné amu bwó ndere gepóge ukwene ante bwó gelu wó. ⁴ Yéé muú bwó ayi anyeé genó eyíge ánáme né gese ayi álá shwóné chánéné apó. Ebwó ábelege ntó gejamége mabe bwó nkane manshwónége amó, meseé ne mámba.

⁵ Ne Bós Farasi ne anleré mabé Esowó ágíí Jisos áke, “Ulannó ne baá utós bye álá kwólégé unó bi ukwene ante sé áleré? Ulannó ebwó ányeé menyéé ayi álá shwónége amu”?

⁶ Jisos ashuú ebwó meko aké, “Enyú bɔ́ dembwólé. Asaya, muú ekpávè Èsɔwɔ abó alu cho gébégé agaré nyá mekomejɔ́ Èsɔwɔ atomé ne enyú nnó, ‘Bɔ́ bina ánogé me ne ubómeno yémbɔ ánogé fɔ́ me né mmu matɔ́ bwó cháchá.

⁷ Enógé ewé ebwó ánoqe me, elú detú nénde ássle unó ukwene ante bwó álerege eké mabe ya!’ ”

⁸ Jisos aké ne ebwó, “Enyú dése mabé Èsɔwɔ, deke debélé egbe ema nnó dénógé unó bi ákwaá álerege.”

⁹ Jisos afe mbe manjɔ́ aké, “Dewyá mati malómaló mánlya mabé Èsɔwɔ nnó dékwólégé le unó bi ukwene ante nyú álerége. ¹⁰ Gébégé Mosis alerege mabe Èsɔwɔ, abó ajɔ́ aké, ‘Nógé mma wye ne nte wye’. Ama jɔ́ ntó nnó, ‘Mbɔgé muú ajógé mejɔ́ mebo ne mma wuú yé elé ne nte wuú, ábó manwá ji.’ ¹¹ Yémbɔ né egbé ewé nyú, dela gáre lé nnó, mbɔgé muú abegé ne genó eyigé ji akage poó mma wuú ye ébéle nte wuú ne geji, ajɔ́ le nnó, ‘Élé echye Èsɔwɔ.’ ¹² Wyembɔ ne dégbéé bɔ́ nnó ápoóge fɔ́ ammá bwó ne ante bwó. ¹³ Enyú dépye mabé Èsɔwɔ áfu sé yé genó wó getúgé unó bi enyú délérege. Ge wye gepɔ́ gema na me njɔ́ mbɔ gejamégé gabo alú ayi enyú dépye wye na.”

Unó bi upye mekwaá alá beé fɔ́ cho né mbe ushuú Èsɔwɔ (Mat 15:10-20)

¹⁴ Ne Jisos ama akuú njuné bɔ́ nnó áchwó eta wuú. Áchwóge aké, “Enyú ako wuúge, ne yéndémuú ákaá genó eyigé njógé. ¹⁵ Genó eyigé muú ányége gejeje ji une gepye fɔ́ muú ábéé debadeba né mbe ushuú Èsɔwɔ, elé eyi getanege ji né meno.” ¹⁶ Ne mbɔge muú awyá matu manwú áwu.

¹⁷ Jisos anérégé, ji ne baá utɔ́ bíf ályá bɔ́ bimɔ, áfé né mmu gepú, ne ebwó ágíí ji ulá nekanemejɔ́ enina. ¹⁸ Jisos ashuú ebwó meko aké, “Enyú delú defɔ́ pɔ́ eké ate? Enyú

dékaá wáwálé nnó dényegé menyéé ákágé pye fó enyú debé debadeba. ¹⁹ Menyéé wu ákpréné fó né matóó nyú, ájye le né une, ne átane né menyammye.” Ndere Jisós ajóó mbó ebyennó ufóó menyéé uko ukwané manyéé.

²⁰ Ne Jisós aké, “Uferé ebi utánege muú metóó ne upye muú abeé debadeba né mbe ushuú Esówa.” ²¹ Ama jóó aké, “Uferé uboubo, ubelé tametame, ejo ne manwáné bóó. Unó bina uko utánege né metóó, ²² mankwéné uló, use, ne nchye, mambwólege bóó, eñmenmené, mansoge metóó nnó bóó ábó unó ápwó enyú, manchoge bóó mambó, nepa ne ukéñkéné. ²³ Unó bina uko utanege né metóó ne ubi ne úpyéé muú ábeé debadeba né mbe ushuú Esówa.”

Mendée ayi áfyéé metóó ne Jisós

(Mat 15:21-28)

²⁴ Ne Jisós atané afé né gebagé mewaá bóó Jus eyi gelú kwókwólé ne meló Tiya ne Sidón. Jisós ajye kpe mmu gepú gefó ne akélégé fó nnó muú akaá nnó ji alu eféé, yémbó meti epó ewe ji ákágé bíí. ²⁵ Mendée fó ayi maá wuú yi mendée awya meló nchye, áwuúgé nnó Jisós alu eféé, atané ténéténé achwó tó manó né mbe ushuú wuú. ²⁶ Mendée yina apó fó muú Jus alu muú Grek ne ábó ábyé ji títí né gebagé mewaá Siriya né Sirofónishya. Ané Jisós mmye nnó aféré meló nchye yimbó né mmye maá wuú. ²⁷ Yémbó Jisós aké, “Gó esé debó mbe dechye baá meló menyéé, elómé fó nnó muú ase menyéé ayi baá meló ányé achyéé bó mammye.” *

²⁸ Ne mendée yimbó ashuú ji meko aké, “Ata, yémbó bó mammye ányéé uchóchogéré ebi utánege né ekpókpógélé ukwéne mme gébégé ambané áke ányéé menyéé.”

* 7:27 *Elú wáwálé nnó: Né meló* ñwe ewéna bóó abi Jisós ájógé atome ne ebwó nnó baá meló elé bóó Jus ne abi ji atome ne ebwó nnó bó mammye elé bóó abi álá pó fó bóó Jus.

²⁹ Jisos aké ne ji, “Elé wáwálé, chó, ògene nye ndere meló nchye yimbò atané mé maá wye mmye.”

³⁰ Gébégé mendée yimbò akéré né gepú jíí, agé maá wuú ndere ábelé né ukwò ne meló nchye atané mé ji mmye.

Jisos apye mbuú atoó

³¹ Ne Jisos atánege melò Tiya akoó né meti Sidòn afé né ebeé mega Galilíí. Afé né mme Dekapolis, mme malò afya. ³² Bòò fò áchwò ne mende ayi alu matu gbégbé ne akágé jòò fò mejòò. Ebwò áne Jisos mmye nnó anéré ji ebwò mmye. ³³ Jisos ase ji né metòò metòò gejamégé bòò, afé né melu ewé elu bibíí eféé ne afye denòré amu né matu mende yimbò, akpó matye ne ata nenòme níí. ³⁴ Ne Jisos ape amé mfaánebuú ne ashuúle gefere, ajòò né meko aramaic aké, “Effata” ula úlú nnó, “Néné”.

³⁵ Ténéténé mende yimbò alò manwu ne alò ntó manjòò mejòò ayi álá pò se ne efwyale. ³⁶ Ne Jisos akwelé ebwò mbeé nnó ékagé ágaré muú. Yémbò ndere ákwelé ebwò mbeé dòò, mbò nto ne bòò ágarege abya wuú ájye. ³⁷ Ebwò ako abò, álá manó mekpo fuú ájòge áké, “Yéndé genó eyige ji apyéé gelú gelógeló.” Apye bòò matu gbégbé áwuú ne abi álá jòge, ájòge.

8

Jisos achyéé delé bòò ani menyéé

(Mat 15:32-39)

¹ Ewyage gejamégé bòò gema chwò nò Jisos mme. Bòò bina abò akpá fò menyéé ayi ányéé wó. Ne Jisos akuú baá utòò bíí ne aké, ² “Meshwe apyéé me ne bòò bina, néndé ebwò álé mbò ndò eléé ne me ayi álá ányéé ye genó fò wó. ³ Mbògé ngarege ebwò nnó ájyeé une mesa, átòò né meti gétúgé abifò nekene bwò néshya.”

⁴ Baá utòò bíí ágíí ji áké, “Fa né mashwòne muú agene mbò menyéé efó ayi ákwanege bòò bina ako?”

⁵ Ne Jisos agíí ebwó aké, “Enyú dewyaá ntoó bred eníí eféé”? Aké, “Dewyaá ntoó bred ékénéama.”

⁶ Ewyage Jisos agaré bọ́ bimbo aké, “Jwólege mme”. Ne asé ntoó bred eyimbo ékénéama áchyege matame mbaá Esowó, agya, achyéé baá utó́ bíí nnó ákáré mbaá bọ́ bina, ne ápye wyembó. ⁷ Ne ebwó ábó awya ntó ukeke baá meshuú. Jisos ase achyéé matame mbaá Esowó né uno bi, agaré baá utó́ bíí nnó ákáré mbaá bọ́. ⁸ Yéndémuú ányéé ágbeé ne baá utó́ Jisos ánywéré uba bi ulaá ugbeé usá ukeneama. ⁹ Mpa bọ́ bi ányé alú delé bọ́ aníí. Ánéregé Jisos aké ákere meso né upú bwó. ¹⁰ Ténéténé yimbo Jisos ne baá utó́ bíí ákpe mmu ékpée áchyaá áfé né gebagé mewaá eyigé akuú nnó Dalmanuta.

Ekwo bọ́ Farasi ne Sadusi agíí Jisos nnó áléré ebwó ufélékpa

(*Mat 16:1-4; Luk 12:54-56*)

¹¹ Bọ́ Farasi fọ́ ábó áfé mbaá Jisos áló manyé mbeé ne ji. Ebwó abo akele meti mamua ji. Ágíí ji aké, “Pyé ufélékpa ese dégé, manlere nnó Esowó ne atóme wó.” ¹² Jisos awuúgémbo, ashulé gefere ne agíí ebwó aké, “Ulannó njye enina fi nekelege ufélékpa? Ngarege enyú wáwálé nnó yé úma degené fó.”

¹³ Ájogé mbo alya ebwó, áma jye kpe mmu ekpeé, achya afé egbe gentógé mewaá.

Jisos akwelé baá utó́ bíí mbeé nnó áse gébé ne yis bọ́ Farasi ne bọ́ Sadusi

(*Mat 16:5-12*)

¹⁴ Baá utó́ Jisos ábó ájinte mankpa gejamégé bred ne ábó áwya le maá ntó bred ama né ekpeé. ¹⁵ Jisos akwelé ebwó mbeé aké, “Sege gébé ne yis bọ́ Farasi ne mfwa Herod.”

¹⁶ Ne ebwó álo manjogé ebwó ebwó áké, “Ndofó ajógé mbo lé délá depó yé ne bred?”

¹⁷ Jisós akaá genó eyigé ebwó ajógé ne agií aké, “Ulannó enyú dejoge mechó bred ayi enyú dela pó ne ji? Nnó enyú delú danjakaá ula mechó ewé? Matós nyú álu wye séseléé? Délú danjakaá gefóge muú ayi me nlu? ¹⁸ Enyú déwyaá amé dégene fó mbaá? Enyú déwyaá matu déwuú fó? Dékágé fere fó depó tiré na? ¹⁹ Gébégé nkare ntoó bred éta mbaá bós dele bó átáa ányee, ayi ábó álaá gbeé usa unii?” Ne ebwó áshuú ji meko aké, “Usá úfyaneupeá.”

²⁰ Jisós ama agií ebwó nnó, “Ne gébégé nkaré ntó, ntoó bred yimbo ékénéama mbaá bó delé bós ani ányee, ayi alaá enyú dénywere nyá, álaá usá unii?” Ebwó áshuú meko aké, “Usá ukeneama.”

²¹ Jisós agií ebwó ake, “Enyú dege nkane nsele baá nto bred nchyeé gejame bós menyee wó, te fi, délu danjakaá gefóge muú eyi me nlu?”

Jisós apye muú amé nónomé né Betsaida agéne

²² Gébégé Jisós ne baá utós bíí ákwone né Betsada, bós fó áse muú amé nónomé áfé ne ji mbaá Jisós áne ji mmye nnó atá ji. ²³ Jisós agbaré ji ebwóebwó áfé mekpo meti, eféé ne akpó ji matye amé. Anéré ji amu né amé, agií ji aké, “Nnó ogene mbo genó fó?”

²⁴ Mende yimbo ape amé mfaá aké, “Ngene bós yémbo álu lé eké unós ebi ukene ugyage.”

²⁵ Ama ata ji amu né amé nana mende yimbo aké apele amé ji ánené aló mángene mbaá, ne agene yénde genó chájéné. ²⁶ Jisós agare nnó, “Cho mmu gepú jyé, ekagé okere né melo.”

*Pita aké Jisós alu muú ayi Esowó akwere ji ela gefwa
(Mat 16:13-16; Luk 9:18-21)*

²⁷ Jisos ne baá utóó bií ájyé né baá maló fɔ kwókwólé ne melɔ Kaisaria Filipi. Ndere ebwó akene ájye, agií baá utóó bií aké, “Ndé gefogé muú ayi bɔ́ ájóógé nnó me nlu?”

²⁸ Baá utóó bií áshuú ji meko aké, “Bɔ́ bifo áke ɔlu Jɔn menwyaá bɔ́ manaá Esɔwɔ, abifo áke ɔlu Elija ne abifo áke ɔlu muú ekpávé Esɔwɔ ama.”

²⁹ Ajógémbɔ, Jisos agií ebwó aké ne “Yé enyú ambɔ́ deké me nlu waá”? Pita ashuú ji meko aké, “Wɔ ɔlu Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa.”

³⁰ Jisos akwelé baá utóó bií mbeé nnó ékágé ágaré muú fɔ, muú ayi ji alu.

Jisos agaré efwyale wuú ne negbo nií

(Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)

³¹ Jisos alɔ mangaré nnó, Maá Nte Mekwaá abó mangé gejamégé efwyale, ele ákpakpa melɔ, ne anɔ́ baá bi ápye ure ne anleré mabe Esɔwɔ, áshya nye ji, áwáne nye ji. Yémbɔ ndɔ elé ékwɔnegé akwilege nye né negbo. ³² Ne Jisos agaré ebwó meɔ́ ewe gbɔ́ɔ́. Ajóge mbɔ, Pita ase ji átené egbe. Alɔ manshule ji ndo nnó ajóge se gefogé meɔ́ ewémbɔ. ³³ Yémbɔ Jisos abwólé ushu ape baá utóó bií ne ashule Pita ndo aké ne ji, “Kwilé me mbe ushu danchɔmeló. ɔférege unó nkane mekwaá, ɔferégé f́ éké Esɔwɔ.” ³⁴ Ne Jisos akuú gejamégé bɔ́ bimbɔ ne baá utóó bií, ajóó ne ebwó aké, “Yé mbɔ́gé muú enyú akelege mambe menkwɔle wa, abɔ manjinte geme jíí akpa gekwa ji akame ye negbo ne akwólégé me. ³⁵ Mbɔ́gé muú akélege mampóó geɔ́wá jíí ebyénnó aníge nye geji, ne mbɔ́gé muú akamégé manchyé geɔ́wá jíí getú ya ne abya melóméló, apomé nye. ³⁶ Ndé nsá ayi muú ábɔ́, mbɔ́gé abege ne unó mme uko ne aníge geɔ́wá jíí? ³⁷ Ndé genó muú ákage bɔ́ achye mankwɔré ne geɔ́wá jíí? ³⁸ Kaáge nnó mbɔ́gé mmyé égbóo muú gétuú ya ne mekomejóó wa né mbe ushu nyje eniné

na, eniné nētií meso ne Esōwō, népyeé gabogabo, mbōntó ne Maá Nte Mekwaá mmye egbóo nyé ji manse muú yimbō ndere muú wuú gébégé aké achwó ne makiénné ukpea jii ne enoge ewé Nte wuú achyēé ji.”

9

¹ Jisōs ama jōó ne bōó bimbō aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, gentógé bōó álú mbō fáná, abi álá gbóo fō kpaá te ágene nye gefwage Esōwō ndere gechwóó ne eshye wuú.”

*Jisōs akwōré gefōó agenege mané mané
(Mat 17:1-9; Luk 9:28-36)*

² Ndó ékéné ékógé Jisōs ase Pita, Jemsi ne Jōn ákwó áfé mfaá Mekwe fō kpaá. Ájyēge ájwólé ebwó ebwó áke ápele menyammye Jisōs alō manshwanēge né mbe ushu bwó.

³ Gefōó eyigé mandeé ji akpea ye muú ayi akage shwōne áji nnó ábé pópó mbō apó, ye ébélé ne uka. ⁴ Aké ápéle ágé Elija ne Mosis ákwō fwéé ájōóge mejōó ne Jisōs. ⁵ Pita ajōó ne Jisōs aké, “Ata, eló ndere esé délú fa, gó ese déténe óto úléé, géma eta wye, géma eta Mosis, géma eta Elija.” ⁶ Pita akágé se genó eyigé ji ajōóge néndé efó ékwó ebwó matōó dōó.

⁷ Ndere ajōóge mbō, aké ápelé gekó gekweré ebwó mme ne meko atané né mmu gekó eyigembō aké, “Gége maá wa ayi mbwi metōó na, wuúge ne ji.” ⁸ Ténéténe yimbō aké amagé pe áge sé ye muú fō wó ekosé Jisōs jimbii ne ebwó ambōó.

⁹ Ndere ebwó áshulege mékwé ájyēé, Jisōs áji ebwó etu aké ékagé ágáre muú fō genó eyige ebwó ágené kpaá te ji Maá Nte Mekwaá akwilége né negbo.

¹⁰ Áwúgé depō tire Jisōs ajōó, ábele wyé déti né mmu matōó bwó, ne ágiíge ate nkane ulaá mankwilé né negbo útené. ¹¹ Ne baá utōó Jisōs bimbō ágií ji aké, “Ulannó

ánleré mabé Esowó ájòó áké Elija abó mambó mbe achwó ne Muú yi Esowó akwere ji ela gefwa?”

¹² Eféé Jisós akamé aké, “Élú wáwálé nnó, Elija abó mambó mbe achwó akwyéé unó uko abelé, yémbó ulannó ásáme ntó né mmu ñwe Esowó nnó, ‘Maá Nte Mekwaá abó mange gejamégé efwyale ne ápaá ñye ji, áma shyá jí?’
¹³ Yémbó ngárege enyú wáwálé nnó, Elija achwó mé ne bós ápye gabo ne ji nkane ejíí ebwó wye ndere abó asamé né mmu ñwe Esowó atomé ne ji.”

Jisós apye maá ayi améé gesasa atóó

(Mat 17:14-21; Luk 9:37-43a)

¹⁴ Ebwó ákérégέ meso, áge gejamégé bós ndere ánós baá utós abifó né mme ánleré mabe Esowó anyéé mbeé ne ebwó. ¹⁵ Ne bós bimbó áké agéne Jisós ácháné ala áme makpo faj álomé ájye táme ji. ¹⁶ Jisós agíí ánleré mabe Esowó aké, “Nde enyú denyéé mbeé ne ebwó?”

¹⁷ Ne mende fó né geluagé njune bós bimbó aké, “Ménleré nchwó ne maá wa né eta wye ayi meló nchye apyé ji alá jógé mejós. ¹⁸ Yéndégébé meló nchye yimbó akwilégé ji mmye, apye ji akwe mme, génfwéné gétánege ji meno, anyé máñéné ala nógeé. Nne baá utós bye mmye nnó áfééré meló nchye yimbó, ápulé épwó.”

¹⁹ Jisós ashuú ebwó meko aké, “É é ndé gefoge njye eni nelá fyéé metós ne Esowó? Nkoge mbó metós ne enyú nnó? Mmage bé ne enyú ndó eníí ne défyéé matós ne Esowó? Chwóge me ne maá yimbó.”

²⁰ Áchwó ne maá yimbó mbaá Jisós.

Ndere meló nchye yimbó agéné Jisós, apye maá yimbó akwé mme achuú gbok! gbok, genfwéné getanege meno. ²¹ Jisós agégé mbó agíí nte maá yimbó aké, “Nemeé niné na nébele mé ji mmye nnó?”

Mende yimbo aké, “Nelo ji te dembáné.” ²² “Meló nchye yimbo ákélege manwá ji, apyé ji akwéne gébé eyigé fɔ né mewe gebé eyifo né nnyi, Áta gé esé meshwe opó esé mbogé okage pye.”

²³ Jisɔs agíí ji aké, “Ndé genó wɔ ójógé! Nnó mbogé okage pye? Esɔwɔ apye yéndégenó eyi gejweregé ne muú ayi áfyéé metɔ́ ne ji.”

²⁴ Nte maá yimbo ala ténéténé aké, “Me nkamé ne Esɔwɔ, Ata, pòó me nkame ne metɔ́ emá.”

²⁵ Gébége Jisɔs agéné nnó gejamégé bɔ́ áboó áchwɔ́ ji mmye, anyá meló nchye yimbo aké, “Wɔ mbú ne álú, nnyá wɔ tánege ji mmye. Djyé mbo okerege sé.”

²⁶ Meló nchye yimbo apye maá yimbo akalé akwé mme ne alé táne ji mmye. Átánégé, maá yimbo ala mme nyamé eké mewu muú ne bɔ́ ágégé mbo áferege nnó ágbó. ²⁷ Jisɔs agbaré ji ebwɔ, abwéé ji akwilé tené.

²⁸ Ne Jisɔs ne baá utɔ́ bíí ákerégé mmu, ágíí ji bibíí aké, “Ulannó ne esé dépulé meló nchye yimbo mambuú apwɔ?”

²⁹ Jisɔs agare ebwɔ aké, wye lé mmyemenene ne ekage feré gefogé meló nchye yina. *

*Jisɔs ama gare baá utɔ́ bíí ndere ji ágboó nye
(Mat 17:22, 23 ; Luk 9:43b-45)*

³⁰ Jisɔs ne baá utɔ́ bíí ályá mbaá yimbo ákoó koóge né gebagé mewaá Galilíí. Ji ákélégé fɔ́ nnó muú akaá mbaá ayi ji alú. ³¹ Nénde ji abó alerege ebwɔ nnó, “Meso gébé áchyége nye Maá Nte Mekwaá né amu bɔ́ nchye, áwáne nye ji. Yémbɔ ndɔ́ eléé ekwónégé, ji akwilege nye né negbo.”

* ^{9:29} Elú wáwálé nnó: Manlya menyéé kpekpe áró né gejamégé gekwene bɔ́ ηwe bi mbembe abi ábó ásame.

³² Yelé ji agaré neka eni, baá utóó bíí ákaá ula wó, ne áamá áfóó mangii ji ula neka eníne na.

Ndé muú alú muú kpaá
(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)

³³ Ebwó ákwónégé né melo Kapanom, ájye kre né gepú eyige ebwó ájwole. Jisós agíí baá utóó bíí aké, “Ndé enyú denyé nye mbeé né meti gébégé dechwóó.”

³⁴ Áwúgé mbo, ákwené nyámé getúgé ebwó abó ányéé mbeé mechó dékpaakpa. ³⁵ Ájwólégé ka, akuú baá utóó bíí makpo áfyaneápeá, áchwóge, ajóó ne ebwó aké, “Mboge muú akelege mambé muú kpaá né geluage nyú, abó mambe ndere maá defwé akpáné defwe mbaá abifo.” ³⁶ Ajóge mbo, akuú maá fó kóó achwó téné né metóó metóó ebwó, akpa maá yimbó né amu jíí ajóó ne baá utóó bíí aké, ³⁷ “Yéndémuú ayi akamege mampye galógáló ne mamane kóó nkane ayina né mabó ma, ebyennó apyembo lé ne me ne yéndémuú ayi apye galógáló ne me ntó, ebyennó apyembo lé ne nte waá yi átómé me.”

Muú ayi álá paá esé alu awesé

³⁸ Ne Jón akuú Jisós aké, “Ménleré, esé degé mende fó asele mabó myéé aferege bóó aló nchye né mmye. Degégémbó, dégbé ji gétúgé álá pó fó né geluá gesé.”

³⁹ Jisós ajóó ne ebwó aké, “Dégbé gé fó gefó gé muú yimbó. Néndé ye muú yi asele mabó ma apyéé ufélekpá ne éwyagé ajóge gabo getú ya apó, ⁴⁰ nénde muú yi álá paá esé, alu awesé. ⁴¹ Ngarege enyú wáwálé nnó ye muú ayi achyege enyú nkó manaá né mabó ama gétúgé délu bóó ba ayi álá abóó nye nsá apó.” †

† 9:41 Elú wáwálé nnó: Jisós ajó gé mbo atóme lé ne geme jíí ndere muú ayi Esowó ákwere ji ela gefwa.

Mmuameno mampye gabo

(Mat 18:6-9; Luk 17:1, 2)

⁴² Jisos áamá jǎǎ aké, “Yéndémuú ayi apyéé mamane kǎǎ nkane ayina ayi áfyéé metǎǎ ne me nnó apye gabo, élu galǎǎǎ nnó áshii ji gekpékpégé ntaá né geme, áhmé ji né gentoógé ebeé mega. ⁴³⁻⁴⁴ Ama jye mbe aké, mbǎǎgé ebwǎ wye epyé wǎ nnó ǎkwéné mabé Éswǎ, sǎ ewu ǎfómé, élu galǎǎǎ nnó ǎkre né geɲwǎ gechúchúle ne nnó ǎkre né ntoné mewe ewé éla nómégé ne amu apea. † ⁴⁵⁻⁴⁶ Ne mbǎǎgé gekǎ jye ne gétene wǎ nnó ǎkwéné mabé Éswǎ, sǎ geji ǎfómé, élu galǎǎǎ nnó ǎkre né geɲwǎ gekǎ géma epwǎ nnó ǎkre uka upea né ntoné mewe ewé éla nómégé ne bǎ dámmwǎlé bíí ntó ala gboó. ⁴⁷ Ne mbǎǎgé dambǎǎnnyi wye atene wǎ nnó ǎkwéné mabé Éswǎ, pwǎlé ji ǎfómé, élu galǎǎǎ nnó ǎkre né gefwa eyigé Éswǎ ágbárege gechúchúle ne nnó ǎkre né ntoné mewe ewé éla nómégé ne amé ápeá. ⁴⁸ ‘Mbaá yi bǎ dámmwǎlé bí alá gboó, ne mewe ewu ntó ela nomege.’

⁴⁹ “Yéndémuú awuú nye mewe né menyammye wuú wye nkane muú áchwarege mega né menyéé nnó ékáǎgé áchǎǎ.

⁵⁰ “Mega élu genó gelǎǎǎ, ne mbǎǎgé mega éla pǎ sé ne ugo bíí, ápyéé mbǎ nnó ne ewu ema egǎǎ?

“Ewéna éleré nnó enyú débé eké mega, dényegé nesǎ ne ate.”

10

Jisos alerege depǎré manwǎ neba

(Mat 19:1-8)

† ^{9:43-44} Élu wǎwǎlé nnó: Malǎ 44 ne 46 ápǎ fǎ né geǎámégé bǎ ɲwe. Unó bi áǎǎ né malǎ ayina úlú wye eké ebi áǎǎ né malǎ 48.

¹ Efée Jisos alyaá Kapenum, afé né gebagé mewaá Judiya, achyaá ebéé Jodan. Ndere akwóné éwu, gejamégé bós áma chwó nɔ ji mme ne alo mánleré ebwó nkane ji apye mé yéndégébé.

² Bós Farasi fɔ afé eta wuú mammua ji, ágíí ji áké, “Nnó ebé esé ekamé nnó mende awá neba ne mendée wuú?”

³ Jisos ashuú ebwó meko aké, “Ebe ewé Mosis achyé enyú gétúgé neba ejóó nnó?”

⁴ Ebwó áshuú meko áké, “Mosis abɔ agaré esé nnó mende akáge chyéé mendée wuú mekpo ηwe manlere nnó awá neba ne akage lyaá ji.”

⁵ Ne Jisos ajóó ne ebwó aké, “Elé gétúgé mekpo meto nyú ne epye Mosis achyéé enyú ebé ewéna. ⁶ Te ula ulóó ebi Esɔwɔ alóó mankwyε mme, akwyéé ebwó, mende ne mendée. * ⁷ Getú eyigé na mende alyage mmá wuú ne nte wuú, afé acho mmyε ne mendée wuú, ⁸ ebwó ápea ákwé muú ama. Ebwó ápó sé bós ápeá nana, ála muú ama. ⁹ Ndere elúmɔ, bós abi Esɔwɔ áchomé chónchó né neba ékágé muú akya nnó atyáa.”

Jisos alérege depɔré ulo ne neba manwá

(Mat 5:27-32; Mat 5:27-32; Luk 16:18)

¹⁰ Jisos ne baá utóó bíí ákérégé mmu, ewyage baá utóó bíí áma gíí ji mechó nebá ewé. ¹¹ Ajóó ne ebwó aké, “Muú yi awáne neba ne mendée wuú, ajyé bá ayichá, akwé mbɔ lé ulɔ, ¹² ne mendée ayi atanegé menɔ wuú neba, ajyεge ba ayichá, akwé mbɔntó lé ulɔ.”

Jisos ajé ambáné kóó

(Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)

¹³ Bíí uma bós fɔ ákpa baá bwó áfe mbaá Jisos nnó anéré ebwó amu mmyε, ajé ebwó. Baá utóó bíí ágégé mbɔ, ányá

* ^{10:6} Elú wáwálé nnó: Né ^{10:6} Jisos ajóó mbɔ lé genó eyigé ásame né ηwe ula ulóó 1:27, ne 2:24.

ebwó. ¹⁴ Yémbò Jisòs agégé mbò, metòó ésó ji ajóó ne ebwó aké, “Lyáge ambánékó áchwó eta wa, ekagé dégbé ebwó néndé gefwa eyigé Esòwò ágbárege gelú eyigé bòó abi álu ndere baá bina. ¹⁵ Góge me ngare enyú wáwálé nnó muú yi álá kamé nnó Esòwò ábè mfwa wuú nkane mamane kóó wó, akpéné fó né gefwa jíí.” ¹⁶ Eféé Jisòs akpa baá bimbo ama ama né uwyaa, anere ebwó amu mmye ajé ebwó.

Abya muú ñka

(Mat 19:16-22; Luk 18:18-30)

¹⁷ Jisòs alo mánjye neke, ndere ájyé mendefò alomé gatele achwó kwé ji uká aké, “Ménleré melóméló, mpyéé nnó ne mbó geñwá eyi gélágé byéé?”

¹⁸ Jisòs ashuú ji meko aké, “Ulannó òkuú me muú melóméló? Yé muú ayi alómé metòó apó, ekosé Esòwò mbií ne alu melóméló. ¹⁹ Pó òkage mabé Esòwò ayi áke, ‘Ekagé ówá muú, ekagé òkwé uló, òjogé ejo, ekagé óténé ntésé gebyó. Ònyegé manwaá, nógé nte wyéé ne mmá wyéé.’”

²⁰ Mende yimbo aké, “Ménleré nlo mambélé mabé yina mako te dembané ta.”

²¹ Ájógémbò, Jisòs ape ji domée ne gejeé aké, “Ela wò genó géma. Chó kpó unó byé uko, òchye ñka yimbo mbaá bòó gekpo, òbèé nye ne gefwa né mfaánebuú, òchwó òkwólé me.” ²² Mende yina awugé mechó ewé Jisòs ajóó apwa, alyaa afé meshwemeshwe ne mesómé néndé ji awyaa gefwa dóó.

²³ Jisòs abwólé mmye ape baá utóó bií aké, “Éjweré ne muú ñka akpe né gefwagé Esòwò.”

²⁴ Baá utóó bií áwugé mbò álá mano makpo fuú, yémbò Jisòs ama jòó ne ebwó aké, baá ba ejwéré mankpe né gefwagé Esòwò! ²⁵ Élú wáwá nnó mpò mashwòne áshwá né embú ábyamé epwò nnó muú ñka akpe né gefwagé Esòwò ágbárege.

²⁶ Baá utóó bií áwúgémbo byo ukore ebwó mmu ágígé ate aké, “Ne ndé muú yi abo nyé geḡwá eyi gélagé byeé?”

²⁷ Jisós aḡe ebwó domeé ajóó ne ebwó aké, “Unó bi upwóó ákwaá mamḡye, upwóó fó Esowó, néndé Esowó akage ḡye unó uko.”

²⁸ Pita aló manjóó aké, “Gé, esé delyaá unó sé uko dékwølege wó.”

²⁹ Ne Jisós ashuuú meko aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, yéndemuú ayi alyaá ḡepú jií, yé lé áḡmé bií abi andée ne abi ande, amhá bií ne ante bií, baá bií ne makóó jií né gétú ya ne gétúgé abya melóméló, ³⁰ Esowó achyege nye ji bóó ne geḡame unó fa mme yina epwó nkane abo awyaá, yé úpú, áḡmé abi andée ne abi ande, amhá bií ne baá bií ne makóó jií ne áchyege nye ji ntó geḡaméḡé efwyale né gétú ya. Ne abóó nye ntó geḡwá eyi gélagé byeé né mme ayi áchwó. ³¹ Yémbo geḡaméḡé bóó abi alú mbo mbe nana, meso gébé álaá nye meso ne geḡamé abi álu mbo meso nana ábeé nye mbe.”

*Jisós ama gáré máḡáne aléé nkane ji áḡboó nye
(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)*

³² Jisós ne baá utóó bií alyá ákwøme ájyéé né Jerosale, Jisós alu ebwó mbe ne baá utóó bií akwe tametame, efó epye bóó bi akwølege ebwó. Ne Jisós ase baá utóó bií makḡo áfyaneáḡeá átené babá ne aló mangaré ebwó unó bi upye nye ne ji, ³³ aló mangaré ebwó aké, “Wuúge, esé dékwøme mbo déjyéé né Jerosale, ewu, áfyéé nye Maá Nte Mekwaá né amú anóó baá amḡyeé ure Esowó ne ánleré mabé Esowó. Ebwó ajóḡé nye nnó, me nkwe mḡa, áwá me, ne áfyéé nye ji né amú bóó abi álá ḡó bóó Jus. ³⁴ Ájwyaáge nye ji, ákpóó ji matye mḡye, átulé ji ne áwá ji. Yémbo ndó kpogele éléé ékwønégé, akwilége nye né negbo.”

Dékpakpa né gefwagé Esowò
(Mat 20:20-24)

³⁵ Jemsi ne Jon baá Sebedee áfe mbaá Jisós aké, “Ménleré dekelege nnó wò ɔpye ese genó gefo.”

³⁶ Jisós agií ebwó nnó, “Enyú dekélege mpye nyú ndé?”

³⁷ Áshuú ji meko aké, “Ese dekelege gébégé ɔjwólégé né geluɔge enóge, ɔpye esé dejwólé ne wò, muú ama né egbe ebwɔnye wye ne ama né egbe ebwɔbe.”

³⁸ Yémbò Jisós ajóó ne ebwó aké, “Nnó enyú dekage genó eyigé degígé mbò. Nnó enyú dekage nyú nye ñkò efwyale ayi me nyúú nye? Nnó enyú dekage wò nye manaá efwyale ami me nwóó nye?”

³⁹ Áshuú ji meko aké, “Ese dekage pyembò.” Jisós ajóó ne ebwó aké, “Enyú denyúú nye né ñkò ayi nnyú nye ne dewóó nye manaá efwyale ami me nwóó. ⁴⁰ Yémbò, me fò wò ñjyaá bóó bi ájwòlege né ebwɔnye wa ne abi ajwòlege né ebwɔbe wó. Malu yimbò alú mbaá bóó bi abò manjwólé wyeé.”

⁴¹ Baá utóó Jisós abi makpo áfya áwúgé genó eyigé Jemsi ne Jon ájóó mbò, álò mansó matóó ne ebwó. ⁴² Jisós akuú ebwó ako ajóó ne ebwó aké, Enyú dekaá nnó ákpakpa bóó abi alá pò bóó Jus áwyaá utó mampye ne bóó bwó nkane ejíí ebwó. Yé ákpakpa melò áwyaá utó bi ajóge mechó ne bóó bwó ébyé. ⁴³ Ne ébégé fò mbò ne enyú. Yéndémuú nyú ayi akélege mambe muú kpaá abó mambe ménkpané defwé nyú, ⁴⁴ yéndémuú nyú ayi akélege mambe menɔmbe abò mambé eké mefwé mbaá bóó ako. ⁴⁵ Pɛge gekpekegégé muú ndere Maá Nte Mekwaá, ji achwóó fò nnó bóó ákpá ji defwé wó, achwó lé mánkpá bóó defwé nnó achye geme jíí mawené gejamégé bóó né gabo.

Jisós apye Batimus agene

⁴⁶ Jisos ne baá utóó bíí akwóné né Jeriko. Ndere ályáá ajyéé, gejamégé bós ákwólege ebwó meso. Muú amé nónómé fò akamege Batimus maá Timos ajwólé né mapea meti akóó deko. ⁴⁷ Awúgé nnó Jisos ayi Nasaret ne akoóge mbò alò mankalé aké, “Jisos mpyáne Devid, gé me meshwe.”

⁴⁸ Gejamégé bós áweé ji áké jwòle nyame, yémbò akálege wye kálege ne eshye aké, “Mpyáne Devid ge me meshwe.”

⁴⁹ Jisos awúgé mbò atené, ajóó aké, “kuúge ji achwó.” Ájye kuú ji áké, “Kwilé ka chwó òfoge, ákuú wò.”

⁵⁰ Muú amé nónómé yimbò afere nkú gefwine wuú aymé, anyo akwilé ka ája ji áfé mbaá Jisos.

⁵¹ Jisos agií ji aké, “Ndé genó wò òkélege nnó me mpye eta wyé?” Muú amé nónómé yimbò ashúú meko aké, “Ata, nkelege nnó òpyé me ngéné mbaá.”

⁵² Jisos ajóó ne ji aké, “Chó mmu gepú jye, metóó ewé wò òfyéé ne me epye wò òtoó.”

Ténéténé yimbò alò mángéné mbaá ne akwòlege ji.

11

Jisos akpe né Jerosale nkane mfwa

(Mat 21:1-9; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)

¹ Ndere Jisos ne baá utóó bíí álé kwókwólé ne Jerosale, ákwónégé Betfage ne Betani baá malò áyi álú mfaá Mékwé Olif, ató baá utóó bíí makpo ápeá nnó ábó mbe. ² Ajóó ne ebwó aké, “Chogé né maá melò ayi alu mbò enyú né mbe. Ndere dékpene wye, dégene nye maá géjujá ayi áshíí muú álú danké wye. Kaáge, déchwó ne geji. ³ Ne mbogé muú agigé enyú nnó waá aké dekaá, garege ji nnó, Ata ne akélege, ne anérége atómé nye gekéré wáwá.”

⁴ Ájyé gé, ágé maá géjujá yimbò ndere áshíí né mbe menombi egbe menò meti. Álò mánkaá geji, ⁵ ndere

ákaágé bɔ́ abi álu eféé ágíí ebwó áké, “Dekaáge géjujá yimbɔ ndé?”

⁶ Baá utɔ́ Jisɔs ágaré bɔ́ bimbɔ wye nkane Jisɔs abó ajɔ́ gébége atɔme ebwó, ne ályaá ebwó ájye ne geji.

⁷ Áchwógé ne géjujá yimbɔ mbaá Jisɔs, áfere mandeé bwó ágyaá géjujá yimbɔ né meso, Jisɔs akwɔ ajwólé mfaá.

⁸ Gejamégé bɔ́ ágyaáge mandeé bwó né meti nnó géjujá yimbɔ gekené mfaá, abifɔ ásórege uwó mámé ágyaáge meti ntó.

⁹ Ndere ajye bɔ́ abi álu mbe ne abi álu meso ákálege áké, “Matame mábé ne Esɔwɔ! Mejé ebé ne muú ayi achwó né mabɔ Ata.”

¹⁰ Mejé ebe ne gefwage nte sé Devid eyi gechwó mbɔ! Matame mábé ne Esɔwɔ ayi álu né mfaánebuú eniné mfaá mfaá!

¹¹ Ndere Jisɔs akpené né Jerosale, ajye kpe né mmú echa upe Esɔwɔ ape yéndégenó. Ágégé nnó gébé gekoó, ase baá utɔ́ bíí áfyanéapeá ákeré né melɔ Betani manjye bele wye.

Jisɔs alweré genóoge fig gégbó

(Mat 21:18-22)

¹² Bíí ujjágé, ndere ebwó ályaá Betani ákérégé meso, mesa alɔ mamye ji.

¹³ Atene tete agé genó fig ne géjámégé bya wye, afé ape nnó agene nye gempome fɔ wye. Akwónégé agé yé gefɔ wó ekosé bya ubíubí néndé gébé eyigé unɔ́ fig uwóme umpomé gelu gakwáne.

¹⁴ Jisɔs ajɔ́ ne genó fig eyigembɔ aké, “Te mme abyéé muú amage nyéé sé gempome jyéé.” Baá utɔ́ bíí áwuú genó eyigé ji ajɔ́.

Jisɔs abú bɔ́ bi ákpóo unó né mmu echa upe Esɔwɔ

(Mat 21:12-13; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)

¹⁵ Ebwó ákwónégé né Jerosale, Jisɔs akpe né mmu echa upe Esɔwɔ, alɔ mambu bɔ́ abi ákpóo ne abi ánáme unó né mmu. Atyá makpókpógélé bɔ́ abi ákene gesegé maŋka mankwóre ne malu ujwólé bɔ́ ako abi ákpóo upwine

melò ebi ápye upe Esowò ne ubi. ¹⁶ Ne ama kame sé nnó muú áma kpá genó gese akoó ye ne geji né mmu echa upe Esowò wó. ¹⁷ Ne alò manlere bɔ́ aké, “Ása mmu ñwe Esowò nnó Esowò aké, ‘Gepú ya ákuú nye geji nnó gepúgè mmyemenene mbaá ume malò mako.’? Yémbò enyú débwalé géjí gelá melu ewé ánjó ábige wyeé.”

¹⁸ Anɔ́ baá abi ápyeé upe Esowò ne ánleré mabé Esowò áwúge depò tiré Jisòs apye, álo mánkèle meti nnó áwá ji. Áfɔ́ ji gétúgè gejamégè bɔ́ álaá meno mekpo fuú né unó bi Ji alerege.

¹⁹ Nkwale akwonege, Jisòs ne baá utɔ́ bíí álya melò kpaá áfe ábelé mbaá ayicha.

Genɔ́gè fig gégbó

(Mat 21:18-22)

²⁰ Ne dondo ayi Jisòs ne baá utɔ́ bíí ákerege meso, áge genɔ́gè fig eyi Jisòs abò jɔ́ nnó gemage wò se umpome nkane gegbó me. ²¹ Pita atege genó eyigé Jisòs abò ajɔ́ ne genɔ́gè fig yimbò, ajɔ́ ne ji aké, “Ménleré, gé genɔ́ eyigé óbò ɔ́jɔ́ nnó gemage wò sé umpome gégbó.”

²² Ne Jisòs ashuú ebwó meko aké, “Fyège matɔ́ nyú ne Esowò. ²³ Ngarege enyú wáwálé nnó, muú ajɔ́ge ne mékwé ewéna nnó, ‘Kwilé fa ɔkwéné mmu ebéé mega,’ ayi ála pò ne dembyò né metɔ́ ne akamege nnó genó eyigé ji ajɔ́ gepyeé nye, Esowò apye wye nkane ji ajɔ́. ²⁴ Ngarege enyú nnó dégíge yéndégenó né mmyemenene mbaá Esowò, kamege nnó dése mé geji, ne gebéé nye eyigé nyú. ²⁵ Ne yendé gebé enyú deke denenemmye, debó manjinte gabo yi bɔ́ ápyeé eta nyú nnó Nte nyú yi alu né mfaánebuú ajinte gabo awu nyú ntó. ²⁶ Yémbò dela jinté

gabo yi bɔ́ ropye etá nyú wó, nte nyú yi alu né mfaánebuú ajígé fó nte gabo awu nyú.” *

Ágíí Jisɔs mbaá ayi uto ebi utané

(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)

²⁷ Jisɔs ne baá utɔ́ bíí ákéré meso né Jerosale. Ndere akwóne, akpe né echa upe Esɔwɔ alɔ mankéne né mmu, anɔ́ baá abi ropyé upe Esɔwɔ ne ánleré mabé Esɔwɔ chóncho ne ákpakpa melo ájye gíí ji áké, ²⁸ “Wɔ ɔpye unó bina ne ndé uto, ne waá achyéé wɔ uto ubi?”

²⁹ Jisɔs ashúú ebwó meko aké, “Me ntó nwyaá awa nkwé mangíí enyú, dégarege me, me ntó ngare enyú uto bi me nwyaá ne mpyéé unó bina. ³⁰ Agíí ebwó aké, Waá achye Jɔn uto manwyaá bɔ́ manaá Esɔwɔ, Esɔwɔ waá akwaá? Shúúge me meko.”

³¹ Álɔ manyége mbeé ne ate áké, “Dejógé mbɔ nye nnó? Ébege dejóógé nnó, ‘Élé Esɔwɔ ne achyéé Jɔn uto bí,’ agige nye esé aké, ‘ulannó ne delá kamé mekomejɔ́ wuú wó?’”

³² Nnó dejɔ́ nnó utó bíí utané mbaá ákwaá?” Ákage jɔ́ fɔ́ mbɔ gétúgέ áfɔ́ bɔ́ bi álu efeé nendé yéndemuú ajóóge nnó Jɔn abɔ́ alu muú ekpávé Esɔwɔ wáwálé. ³³ Ewéna epye ebwó áshúú Jisɔs meko aké, “Esé dekaá wó”.

Jisɔs ashúú ntó ebwó meko aké, “Yé me ntó ngarége fɔ́ enyú muú yi achyéé me uto ne mpyé unó bina.”

12

Nekanemejɔ́ bɔ́ uségé ne mbɔ́ mekɔ́

(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)

¹ Efeé Jisɔs alɔ manto ebwó nekanemejɔ́ aké, “Mende fɔ́ abɔ́ atɔ́ mekɔ́ wuú, ape unɔ́ ebi ákuú vine, ábɔ́gé umpome bíí ropyéé mmɔ́, anɔ́ gebame agyaá ewú mme,

* ^{11:26} Elú wáwálé nnó: Ukwene bɔ́ ηwe abifo agbeé v. 26 nkane KJV.

achó embu, akwyeé mbaá ayi áhámege umpome mampye mmwó. Atene enyow mbaá ayi muú ájwólege ábamé mekwó. Ase bwó uségé afyé né mekwó ewémbw. Atane afé neke né melo f. ² Gébé gekwónégé eyigé ásorege umpome ebimbw, mbwó mekwó ató maá defwé wuú ama nnó áchyeé ebií unó mbwé ebi utane né mekwó ewémbw. ³ Yémbw bwó uségé bimbo áchyeé wó, ágbaré maá defwé yimbw átulé, ábú ji akéré amuamu. ⁴ Mbwó mekwó ama tó maá defwé ayifw, bwó bimbo ápye ji ntó átulé, ákere ji upa mekpo, áchyeé ji mekpo genwó. ⁵ Ama kere ató ayi agbeé makpo alsé, ji yimbw ágbare áwá. Atw gejamege abifw, átulé abifw, áwá abifw. ⁶ Elá le maá wuú ayi mende ama ayi abwó gejeé ne ji dwó, kwyakwya achwó fére maá yimbw ató, aferege nnó áchyege nye ji énogé. ⁷ Yémbw bwó uségé bimbo ágégé ji áló mánjwógé áké ne ate, ‘Gége menyéé geteé mbwó mekwó na, chwóge déwá ji, geteé jíí gelaá eyigé esé.’ ⁸ Ápyegé maá mbwó mekwó yimbw, áwá, ábwéé genkwó áfomé meso gébámé.”

⁹ Jiswó ánerenge agíí ebwó aké, “Enyú deféré nnó mbwó mekwó yimbw apye nye nnó ne bwó uségé bimbo? Abó manchwó awá bwó bimbo achyeé mekwó ewémbw mbaá bwó abicha. ¹⁰ Enyú dejwó me né mmu nywe Esowwó nnó, ‘Ntaá eniné antené upú ashyaá nnó nélómé,

néni ne nélaá menw ntaá ayi ágbaré ekwo gepú.

¹¹ Ata ne apye nnó ewú ebe mbw, ne elu gekpekpe genó né ame se.’”

¹² Jiswó ánerenge mántó nekanemejwó eni, ákpakpa bwó Jus ákaá nnó ajwge mbw lé ne ebwó. Ákelé meti mampye ji, yémbw áfów nyá gejamégé bwó abi álú efeé ályaa ji áfé.

*Ágíí Jiswó mechw nkamakpo
(Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)*

¹³ Ewyage áto bó Farasi fɔ ne ekwɔ Herɔd nnó ájye ágií Jisɔs gejamégé bɔ nkwé nnó akwegé nekwené meno, ágbaré ji. ¹⁴ Ájyégé mbaá Jisɔs ájóó ne ji áké, “Ménleré esé dékaá nnó ɔlu muú wáwálé. Ɖsele yéndémuú janja, ɔfɔ́ fɔ́ ame bóó. Ɖlerege bóó unó ndere Eɔwɔ akélege wáwálé. Garé esé, nnó ebé se ekame nnó déchyégé ñkámakpo mbaá mfwa Rom waá déchyégé? ¹⁵ Nnó déchye waá déchyégé?”

Yémbɔ Jisɔs agé me defyá debwó, agií ebwó aké, “Ndé enyú dépénege me mataá? Chwóge me ne sére me nchére.”

¹⁶ Áchwógé ne ji, agií ebwó aké, “Mekpo wá na ne mabɔ waá na ásamé né ñka eyi?” Áshuú ji meko áké, “Él mekpo mfwa Rom ne mabɔ mií.”

¹⁷ Jisɔs agaré ebwó aké, “Chyéége mfwa Rom genó eyi gélú ejí ne chyéége ntó Eɔwɔ genó eyi gélú eyi Eɔwɔ.”

Áwuúgé meko ayi Jisɔs ashuú ebwó álaá mano mekpo fuú.

Ágií Jisɔs nkwé mankwile né negbo

(Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)

¹⁸ Éwyágé bóó Sadusi fɔ áchwɔ́ó mbaá Jisɔs. Ebwó ákame nnó muú agbogé, akwilége sé né negbo. Ájóó ne Jisɔs áké, ¹⁹ “Ménleré, Mosis abɔ asá né mmu ñwe ebé se nnó, ‘Muú agbogé alyage mendée wuú ayi alá bye baá ne ji wó, meñmó wuú abɔ manse mekwi mendée yimbɔ nnó ábyégé baá ábé lé né mabɔ ami mewené meñmo yimbɔ.’ ²⁰ Né gébége fɔ́ áñmó fɔ́ akénéama abi ande álú, ayi mbe abá mendée agboó yé maá apó. ²¹ Ayi akwólege ji ase mendée yimbɔ né ukwi ji ntó agboó yé maá apó. Wyembɔ ne epye ne ayi agbeé makpo álé. ²² Mbɔ ne epye ne añmó bimɔ akénéama. Ebwó ako ágbó ayi ye muú alá bye maá ne mendée yimbɔ wó. Ébélége mendée yimbɔ ntó agbó. ²³ Ne

ndere ebwó ako ábáné mbo mendée yina, gébégé ákwilé gé né negbo, mendée yina abeé nye ayi waá?”

²⁴ Jisós ashuú ebwó meko aké, “Enyú dékaá nnó delu gyéé wó? Delu gyéé nénde dékágé fó mekomejóó Esòwò ne utó bií. ²⁵ Ama jóó ne ebwó aké, gébégé bóó ákwilé gé né negbo, neba nébéé se. Álaá le nkane makiénné Esòwò né mfaánebuú. ²⁶ Ne gétúgé mecho bóó ágbógé ákwilé gé né negbo, enyú delu danjóó genó eyigé ásámé mmu ηwe Mosis? Né abya genóó eyigé mewε εbo eluli wye gélá sóoge, Esòwò ajóó ne Mosis aké, ‘Me nlu Esòwò ayi Abraham, ne ayi Asek ne ayi Jakòb’. ²⁷ Esòwò apó fó ayi awuú bóó, alú Esòwò ayi bóó abi álú abe. Enyú bóó Sadusi ako delu gyéε né mechó ewéna.”

Εβέ εwé εpwò mabe mako

(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)

²⁸ Ménleré mabé Esòwò fò ayi alú eféé gébégé Jisós ajoóge ne bóó Sadusi, ágégé nnó Jisós ashuú ebwó meko ne den ga ágií ji aké, “Εβέ Esòwò ewéndé ηηea εpwò mabé mako?”

²⁹ Jisós ashuú ji meko aké, “Εβέ εwé εpwò mabe mako ele ewé εjóó nnó, bóó Isreli wuúge Esòwò nte se ayi abò εsé ako alu ama, ³⁰ gbógé ne Ata Esòwò wyeé ne metóó wyeé meko, ne mendoó wyeé meko ne uféré byéé uko. Té gé wyeé lé ji yéndégébé, pyégé utóó bií ne eshye wyeé meko, ³¹ ne ewé εgbeé apeá eke, gbógé ne nte méηmé wyeé ndere oγboó ne geme jyéé. Yé εbé εwé ηηea εpwò ayina apeá épó.”

³² Ménleré mabé Esòwò yimbo ajoó ne Jisós aké, “Ménleré, oγóó chánéné, elu wáwálé nkane oγóó nnó Esòwò alu ama ayichá apó. ³³ Ne élú ntó wáwálé nnó oγóó mambógé gejee ne Esòwò ne metóó wyeé meko, oγó mántégé wye lé ji yéndégébé, oγó mámpyégé utóó bií ne

eshye wyé meko. Ne obò mambò gejeé ne ate bòò nkane obò gejeé ne gemε jyé. Obelege mabé ayina apeá elo epwò yéndé gefogé ure ne echye ewé osòó né mewε ochyεge mbaá Esòwò nkane echye.”

³⁴ Jisòs agεgέ nnó menleré mabe Esòwò ayina ashuú meko melóméló, ajòó ne ji aké, “Ela wò gachyé ne okpé né gefwage Esòwò. Elo né gébé eyigémbò yé muú ayi ama mua mangí ji nkwé apó.”

Muú ayi Esòwò akweré ji ela gefwa alu maá waá?

(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)

³⁵ Ndere Jisòs alárege bòó né echa ure Esòwò, ajòó aké, “Epye nnó ne ánleré mabé Esòwò áké Muú yi Esòwò akweré ji elá gefwa alu mpyáne mfwa Devid? ³⁶ Mendoó Ukpea ne epye mfwa Devid jimbo abò ajòó nnó, ‘Ata Esòwò aké ne Ata wa, jwólé fa né egbé ebwonye wa né geluóge énogé kpaá te mpyéé bòó mawámé byéé álaá eké mboó genóó ayi onérege uká byéé mfaá.’ ³⁷ Ne mbogé mfwa Devid akú Muú yi Esòwò akweré ji elá gefwa nnó ‘Ata wuú’, epyéémbò nnó ne muú yimbo ámágé bé mpyáne wuú?”

Ndere Jisòs alárege mbò mmye muú ayi alu eféé matóó ágóó ebwó manwúgé unó bi ji alárege.

Jisòs akwelé baá utóó bíí mbeé nnó ekage áse gepogé Ánleré mabe Esòwò

(Mat 23:1-36; Luk 11:43, 46; 20:45, 46)

³⁸ Ndere Jisòs alu lérege aké, “Sége gébé ne gepogé ánleré mabé Esòwò. Ebwó ágboó mámfyégé bò nkúu átyé átyé, ákéné ágyaáge ntoné gese nnó bòó átámégé ebwó ne énogé. ³⁹ Ebwó ágboó ntó mánjwólé né malu énogé né mmu macha mmyemenene, ne ájyége epaá, ájyaá lé malu afwa ne ájwólege. ⁴⁰ Ebwó ányé ákwi ándée upwóó, ánéne

mmye áwyáge mámbwólé bós nnó álú bós alóáló. Ndere ápyembó efwyale ebwó ejame nye epwó.”

Εchyέ mbya mekwi mendée

⁴¹ Jisós anérégé manlere, ajye jwólé toitoi ne mekwa ewé áfyéé nka apele ndere bós áchwós áfyé mañka bwó mmu genó eyigé áfyé nka Esowó. Agé ndere gejamégé bós mañka áchwó áfyéé gejamégé nka. ⁴² Ewyage mbya mekwi mendée fó achwó fyé ntó baá ubaá ngba ápeá abi álá fuú ye genó wó. ⁴³ Mekwi mendée yimbó achyegge mbó, Jisós akú baá utós bií aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó echyε ewé mbya mekwi mendée yina achyεé epwó ewé yéndemuú áchyεé. ⁴⁴ Yéndemuú áferé ekeke nka né gejamé eyi ji awyaá achyέ, yémbo, ye lé mekwi mendée yina alu mbya, akwe ula géba jíí achyεé.”

13

Jisós agaré ndere áchwó nye echa upε Esowó

(*Mat 24:1, 2; Luk 21:5, 6*)

¹ Jisós ályáge echa upε Esowó, maá utós wuú ama ajós ne ji aké, “Ménleré, pe uchánchá upú ebi átené ne uchánchá mataá.” ² Anérégé, Jisós ashuú ji meko aké, “Pó ogé mbó ukpékpé upú bina? Umúge nye kpá ne mataá ne mataá. Yeé ntaá némaá eni nélaá nye mfaá nte népó.” ³ Ewyage ndere Jisós ajye jwóle né mfaá Mékwe Olif éwé élú toitoi ne echa upε Esowó. Pita, Jemsi, Jon ne Andru áfé mesomeso ájye gíí ji aké, ⁴ “Garé ese, nde gébé eyige depó tiré na depyé nye? Ne ndé gepó ese dégéne nye ne dékaá nnó unó bina uko upye nye wáwálé?”

⁵ Jisós aló mangaré ebwó aké, “Sége gébé ekagé muú fó ábwólé enyú déno mewaá. ⁶ Njoge mbó, néndé gejamégé bós áséle nye mabó ma áchwó eta nyú. Adoó nye ebwó ewómé ájóoge aké, ‘Me ne nlú’ Ápye nye mbó ábwólé

gejamégé bós áno mewaá. ⁷ Ne déwuú nye ntó abya be kwókwólé ne enyú, ne ebi ámmye tete, Yémbó gébégé unó bina uké upyéé, débégé fó ne efo. Néndé unó bina ubo mampye ne epófó nnó mme yina achwá kwya wó. ⁸ Gébé eyigémbó ntó malo kpakpa ámmye nye ne ate ne ate afwa ne bós bwó ámmye nye ne ate, emímí mesa ekwene nye malumalu. Mme yina anyíge nyé ne eshye abwolé né gejamégé malu. Ewéna ebé nye eké lé ula uló ubalé ebi mendée awúu gébégé nebye neké nemmye ji.

*Jisós agare ángbá bíí efwyale ewé ebwó ágéne nye
(Mat 10:16-25; Luk 21:12-17)*

⁹ “Ségé gébé, kaáge nnó ápyéne nye enyú áfyé né amu ákpakpa melo ápa mpa enyú mmu macha eso. Átúlege nye enyú né macha mmyemenene. Né getú ya, ájáme nye enyú détene né mbe ushu bó góména ne afwa melo. Ápyegémbó kaáge nnó dege mbó lé meti mangaré ebwó mekomejóó wa. ¹⁰ Ne gemégé nnó mme yina akwya, bós ábó mangaré abya Esowá melóméló né malo mako. ¹¹ Gébége ápyegé enyú ekagé dedorégé mmye mankelé uchuú mejóó ebi déjóóge. Gébé gékwonégé jógé uchu mejóó ebi uchwó enyú meno, néndé uchu mejóó ebi déjóóge upófó ebi enyú élé Mendoó Ukpea ne échyége nye enyú. ¹² Ne gebé eyigémbó ntó, aḡmó áchyége nyé atéé aḡmó nnó áwá. Ante áchyége nyé baá bwó nnó áwá. Baá áténege nyé ukóló ne ammá bwó ne ante bwó mampye nnó áwá ebwó. ¹³ Bós ako ápaá nye enyú gétúgé délú áḡkwólé ba. Yémbó yéndémuú ayi akogé metóó te kwyakwyaá, áférege nye ji né efwyale gabo.

*Jisós agaré nkane áchóó nye Jerosale
(Mat 24:15-21; Luk 21:20-24)*

¹⁴ Jisós afe mbe mánjoge aké, “Gebobogé genó eyi gechyége mekpo unó mbaá Esowá, gepyéé nyé né malu

ayi géláge pə mampye. (Muú ayi akíu ŋwe yina ase gebé nnó efwyale echwó.) Gébé eyigémbə, bəó abi álu né gebagé mewaá Judiya ábó ájye ákwó mfaá makwe ábíí. ¹⁵ Yéé muú ayi alú mfaá gepú ekagé akyaá nnó ashulege mme ajye bó genó né mmu gepú jíí. * ¹⁶ Muú ayi alú ntó né mekwó áchwó gé yé gébé nnó akere mmú achwó bə nku gefwene wuú ne ábó. ¹⁷ É é ebéé nye mbə nnó ne andeé abi álú ne mane yé ne abi áchyége baá mámbé. ¹⁸ Nége mmye mbaá Esəwə nnó ekagé unó bina upye gébé gé néba, ¹⁹ néndé efwyale ewé echwə nye, ebéé gekpékpé gé efwyale ewé délá lú dan gé te Esəwə akwye mme yina ne yé ewé emage be sé eké ewémbə epó. ²⁰ Mbəgé Esəwə alá sərə ndə yimbə éla mboó wó, ebyénnó yéé muú ayi apome nye apó. Yémbə gétú gé bəó abi Esəwə ájyaá nnó ábé abií, asorege nye ndə eyimbə éla mboó. ²¹ Gébé gé yimbə, mbəgé muú agaré enyú nnó, ‘Gége Kras, Muú yi Esəwə akweré ji elá gefwa alu fa,’ yéé agaré lé enyú nnó, ‘Alu né’, dékamé gé fó ne ji. ²² Njóge mbə mampye enyú dekaá nnó, bəó gebyə abi áké álu Kras ne bəó gebyə abi áke álu bəó ekpávé Esəwə ntó áchwó nye. Áchwó gé ápyéé nye ukpékpé ufélekpá ebi upwə amu. Ápyembə nnó ábwó lé bəó ako ne mbəgé meti ebége yé ebé lé bəó abi Esəwə ajyaá nnó ábé abií, ábwó lé ebwó ánó mewaá. ²³ Sége ye gébé! Dekaa nnó mbó mé mbe ngaré enyú depə etíré na gemége nnó dépyé gé.

Unó bi upye nye gemé gé nnó Maá Nte Mekwaá ákérege meso fa mme

(*Mat 24:29-31; Luk 21:25-28*)

²⁴ “Gébé gé efwyale ewéna echwó gé, ténéténé ayi ebyéé, ŋmécé ekwene nye gemuagemua. Mfaá ágéné gé sé. ²⁵ Ambe ntó ánómege nye, ne unó bi uwyáá uto né

* ^{13:15} Elú wáwálé nnó: Bəó Jus áténege upú bwó, mfaá alu dədə ayi muú akáge kwə ajwóle wyéé.

mfaánebuú unyíge nye. ²⁶ Eféé ne ágéne nye nkane Maá Nte Mekwaá achwóó né mmu gekó ashúlege achwóó ne gekpékpégé uto ne énogé. ²⁷ Wye né gébé eyígémbo, atome nye makiénné jíí nnó ájyé anyweré bóó abi jí ájyaá né mme meko nnó ábé abii mbaá ama.”

Jisós améé gepogé genóoge fig ne unó bi upyée nye

²⁸ Jisós ajóó ne baá utóó bíí aké, “Pegé gepoge genóoge fig degií genó wye. Gébége mata jíí álóge mántó bya uke enyú dekaá nnó nshwóné achwó shúle. ²⁹ Wyémbo ntó ne gébége enyú dégége nkane unó bina upyée, débó mankaá nnó gébé eyígémbo géla kwókwólé. ³⁰ Ngarege enyú wáwálé nnó nnye eníné na négboó fó kpaá te unó bina ukó úpyée. ³¹ Mfaá ne mme ákoóge nye yémbo mekomejóó wa alaá te kwyakwya.

Yé muú ayi akaáge gébé eyigémbo apó

(Mat 24:36-44; Luk 17:26-30, 34-36)

³² “Yé muú ayi ákaá bíí né gébé eyíge unó bina úpyée nye apó. Makiénné Esowó ne mfaánebuú ákaáge fó, yé Maá Esowó jimboó ákaá wó. Ekosé wye Nte wuú jí mbií ne ákaá. ³³ Sége gébé dékpómé mmye, debé peé dégílé néndé enyú dékaáge fó gébé eyíge unó bina upyée nye.” ³⁴ Aké, “Élú eké mende fó abó ajyé neke, alyaá gepú jíí ne baá défwé bíí nnó ápele. Achyéé yéndémuú ebi utóó, ajóó ne ayi ábáme gepú aké, ‘Bé peé, ógílé’. ³⁵ Wyémbo ntó ne enyú débó mambe peé dégílé néndé dekaá fó gébé eyíge mboó gepú akerege meso wó. Akage chwó ne nkwale, metóó utuú, gejyéjyégé bíí, yéé ebéle dondo. ³⁶ Ekáge akwó enyú nerhémé ndere debélege dékwánege. ³⁷ Ndere ngarege mbo enyú, mbóntó ne ngarege yéndémuú nnó, Bége peé”.

14

Ájwó geju manwá Jiswos

(Mat 26:1-5; Luk 22:1, 2; Jon 11:45-53)

¹ Ndó eia epea eyí bwó Jus ányéé epaá koó upú ne epaá bred yi alá muálé. Ánwó baá ámpyeyé upe Esowó ne ánleré mabé Esowó ájwóle geju ákélege meti nnó áwá Jiswos bibí. ² Ájwó ne ate áké, “Dépyegé fó ji gébége epaá ewéna, ékáge bwó áhme ummye né meló.”

Áwaa Jiswos mawéé né meló Bétáni

(Mat 26:6-13; Jon 12:1-8)

³ Ndere Jiswos alu né meló Betani mmu gepúge Simun muú ubá anyéé menyeyé, mendée fó achwó kpé mmu ne ékpómé mawéé gebé ami majame nka dwo, ele laménda ayi ebwó ákuú nnó nard. Anené meno ékpómé ewémbo agbe mawéé mimbo né mekpo Jiswos. ⁴ Mendée yina apyegé mbo, matwó ásó bwó fó abi álu efeé kpaá te ájoge ne ate áké, “Mendée yina achwó mbo mawéé mína ndé? ⁵ Mawée amí ákáge kpó, áse gejamége nka eyi epwó nka eyi muu akage pye né hme, áchyeyé mbaá ubyá bwó ne wó mendée yina óchwó mbo?” ⁶ Jiswos ajwó ne ebwó ake, “Gogé ji abe nyame, ndé enyú dechyége ji efwyale? Apye mbo lé me genchánchagé genó eta wa. ⁷ Ubyá bwó úlú ne enyú, dékáge poó ebwó yéndégébé eyi dékélege. Ne me mbéé nye fó ne enyú gébé geko. ⁸ Mendée yina apye me genó eyigé ji akaáge pye, abó mbe agbe me mawéé mmye nnó gébége ngboge ánií me níge. ⁹ Ngarege enyú wawále nnó yéndé mbaá ayi bwó ágárege nye Abya melóméló ayina né mme meko, ágárege nye ntó genó eyigé mendée yina apye. Nkane ágárege, mbántó ne áteé nye ji yéndégébé.”

Judas akame mankpó Jiswos

(Mat 26:14-16; 11; Luk 22:3-6)

¹⁰ Judas Iscarot ayi alú maá utɔ́ Jisɔs ama né géluágé abi áfyaneápeá, ajye báne anɔ́ baá ámpyéé ure Esɔwɔ nnó ákpoó ebwɔ́ Jisɔs. ¹¹ Ebwɔ́ awuúgé gejuge Judas, matɔ́ ágo ebwɔ́ ányemenɔ nnó áchyége ji nka. Eféé ne Judas álɔ́ mankélégé meti ewé ji apyéé ne Jisɔs akpe ebwɔ́ né ámu.

Jisɔs anyéé epaá koó upú ne baá utɔ́ bií

(Mat 26:17-25; Luk 22:7-13, 21-23; Jɔn 13:21-30)

¹² Bií mbe ebí ányéé epaá brɛd yi alá muálé, gébé eyígémbo ne áwáne mágónnɛmé gɛɛ nnó ányé epaá koó upú. Baá utɔ́ Jisɔs ájye gíí ji áké, “Átá ndé mbaá yi ókélege nnó esé déjyé détyéé menyéé epaá koó upú wyeé?”

¹³ Ágigémbo Jisɔs áferé baá utɔ́ bií ápeá, ató aké, “Chóge né meló kpaá, detuge nye ne mende fɔ ayi ákpané nkwɔ́ manaá né mekpo, kwólege ji. ¹⁴ Dekwɔ́nége né gɛpú eyígé ji akpené, jóge ne mbɔ́ gɛpú nnó, ‘Ménleré aké dégíí wɔ nnó, maá gɛpú ánhké alé nnó ji achwɔ́gé ajwólé anyé menyéé epaá koó upú ne baá utɔ́ bií?’ ¹⁵ Ne mbɔ́ gɛpú yimbo alerege nye enyú maá gɛpú ayi ákwyé mé ábélé né mfaá enyóh, tyége menyéé sé eféé.” ¹⁶ Baá utɔ́ bimbo ájyɛge, ágé wye yéndégenó nkane Jisɔs ajɔ́, átyé menyéé epaá koó upú bwɔ́ eféé ábele. ¹⁷ Nkwale akwónégé, Jisɔs ne baá utɔ́ bií makpo áfyaneápeá, áfé manyé menyéé yimbo. ¹⁸ Ndere ájwólé ányéé menyéé Jisɔs ajɔ́ ne ebwɔ́ aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó muú nyú ama achyɛge nye me mankwaá.” Mbɔ́ yimbo alu mbɔ́ fa anyé menyéé ne me. ¹⁹ Baá utɔ́ bií áwúgé mbɔ́, ála mmye meshwemeshwe, yéndémuú agige ji áké, “Áta nnó élé me?” ²⁰ Jisɔs ashúú ebwɔ́ meko aké, “Élé muú ayi ese ne ji détyéé nye amu manta mbya né mmu akpánkpa. ²¹ Ne Maá Nte Mekwaá agbóo nye wye ndere nwe Esɔwɔ abɔ́ ajɔ́ mé te gachií. Utonkwa ube ne muú ayi akpóo nye Maá Nte Mekwaá. E él Mbɔ́gé nnó ábé dambyé muú yimbo, mbɔ́ eló kpaá epwɔ́.”

*Menyeé Ata Jisós**(Mat 26:26-30; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)*

²² Ndere Jisós ne baá utóó bíí ányéé menyeé, abó ntó bréd áchyege matame mbaá Esowó né mmyemenéne, agyá ntó bréd yimbo ubauba, akaré mbaá baá utóó bíí ajóge aké, “Gége menyammye wa na. Sége dényé.” ²³ Jisós abweé ntó amó ne mmóó né mmu, achyége matame mbaá Esowó, achye baá utóó bíí ányú átu ate. ²⁴ Ajóó ne ebwó aké, “Gége manoó ma amí magbéle mbaá gejamége bóó gétúge menomenye ewé Esowó ányé ne ákwaá. ²⁵ Ngarege enyú wáwálé nnó ndere nnyú mbo mmóó mína kwyakwya, mmagé nyú sé amícha kpaá te nnyú nye ami make gébége Esowó aké agbarege gefwa jíí.” ²⁶ Ne ebwó ánerége, ákwá ekwó áféé Esowó átané ákwó mfaá Mekwe Olif.

*Jisós agaré ndere Pita áshyáa nye ji**(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38)*

²⁷ Jisós ajóó ne baá utóó bíí aké, “Enyú ako deboó nye delyaá me ndere ásámé mmu ηwe Esowó nnó, Esowó aké, ‘Nwane nye membame mágóηme ne ekwó mágóηme eláa nye tyátyá.’ ²⁸ Ne nkwílégé né negbo, mbo nye mbe ne enyú né gebagé mewaá Galilií.” ²⁹ Ajógémbó, Pita aké, “Yé bóó ako ne ábó alyáá wó, me nlyágé fó wó.” ³⁰ Jisós ashúú ji meko aké, “Pita gó ngaré wó nnó utuú bina fí gemége nnó menó mekwó akú ukúkúle upea, wó oshyáá nye ukúkúle uléé nnó ókágé me.” ³¹ Yémbó Pita aké, “Yé ebé lé negbo, ngbóó ne wó, nshyáá fó wó.” Wyémbó ntó ne abifó ako ájójó.

*Jisós anemmye né Getsemane**(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)*

³² Jisós ne baá utóó bíí ako áfé né melu ewé ákuú nnó Getsemane. Ákwónégé éwu, agaré ebwó aké, “Jwólege fa, kpaá te nnérege manénemmye.” ³³ Ajógémbó asé

Pita, Jemsi ne Jon nnó akwólé ji. Nkane ájye alo mambo gejamégé meshwe ne masómé né metwó. ³⁴ Ajó ne ebwó aké, “Masómé amí malú me metwó, maténe me meti negbo. Yémbwó jwólege fa debe peé.” ³⁵ Atégé yeé mmye mbe gachyéé ató mano mme, amo ushuú mme, anemmye nnó mbogé meti élú, Esowó apye efwyale ewémbwó ekoó ji kooge. ³⁶ Anemmye aké, “Nte, Nte yeé genó eyi gepwó wó gepó. Nnene wó mmye fére amó efwyale yina átáné me mmye. Yémbwó pye genó eyigé wó oklege épó fó eyigé me nkélege.” ³⁷ Ánéregé akeré meso mbaá ayi bó Pita álú, achwó báne ebwó ndere ábélege géjyá. Ape Pita, agii ji aké, “Simun, nnó enyú dékágé bífó peé ne me, yeé lé né nchwaneke ama? ³⁸ Bége peé, dénénémmye mbaá Esowó nnó ékágé enyú dékpé né mmuameno. Matwó nyú ákélege nnó enyú dénénémmye yémbwó menyammye nyú áwyá gepwá.” ³⁹ Ama lya ebwó akéré meso manemmye wye gefóge mmyemenéne eyigé ji abó anéne. ⁴⁰ Ne amá akérégé ndó eyi egbeé epeá né mbaá baá utwó bíí álú, abané wye ndere ebwó ábélege géjyá néndé géjyá gejá ebwó ame dó, ne ákaá se meko ayi áshuúge ji wó.

⁴¹ Jisós ama ákéregé ndó eyi egbeé eléé, abané wyé ebwó ndere ábélege, anyá ebwó aké, “Délú bélege géjyá, degbeége mmye? Gékwýá mbó, ge gébé gekwané eyigé áfyé nyé Maá Nte Mekwaá né amú bós ubeé. ⁴² Kwilége ka, déjye, gé muú ayi akpóo me mbó, alé chwó mé.”

Ápye Jisós

(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Jon 18:3-12)

⁴³ Ndere Jisós álú jwógembo, Judas maá utwó wuú ayi ama né geluágé abi áfyaneápeá achwó ne njuné bós enine negbáre bó aparanja ne mámbó unwó. Bós bina élé anwó baá ámpyeyé ure Esowó ne ánléré mabé Esowó chóncho ne ákpakpa melo ne átómé ebwó nnó áchwó apye Jisós.

⁴⁴ Εκέ εpyεμβω, Judas abó mé mbe agaré ebwó aké, “Muú ayi me ntyaáge gége ji mbw pyége, défyéé metwó metwó nyú, déjye ne ji.” ⁴⁵ Judas ákwónégé yé gébé achw sé wó, akoó cho afé mbaá Jisws aké, “Ménleré ntamé,” akpá ji atyaá. ⁴⁶ Bwó bina ágégé, áchwó ápye ji agbaré ji ne amu matomato. ⁴⁷ Ápyégé Jisws, metwó esó maá utwó wuú ama ajuú aparanja asó etu memfwé etukpe ámpyεé upe Esww. ⁴⁸ Eféé ne Jisws agii ebwó aké, “Enyú dechwó na ne bw aparanja ne mámbó unwó mampye me nnó me nlu menjó? ⁴⁹ Me nlú fa ne enyú yéndé bií, nlerégé mekomejwó Esww né echa upe, nnó débó degéé me mampye wó? Yémbw genó eyigé ásame mmu ηwe Esww gebó mampyé.” ⁵⁰ Baá utwó bií ágégé mbw, áboó, ályaá ji.

⁵¹ Nkane ájye ne Jisws, njye gesa fw afyale metyεé ndeé né menyammye akwolege ebwó. Áké ágéne ji, ágbare ndeé yimbo nnó ápye ji, ⁵² apalé eji, alyaá abó afé gejwónéné.

Jisws akpe unwó mpa

(Mat 26:57-66; Luk 22:63-71; Jwn 18:13, 14, 19-24)

⁵³ Áse Jisws áfe ne ji mbaá etúkpe amppe upe Esww, ánwó baá abi ápye upe Esww, ánleré mabé Esww chóncho ne ákpakpa melo ájye chome wyε. ⁵⁴ Pita ntó akwolege ebwó meso gachye, gachye kpaá te akpene né mmu dachi etúkpe amppe upe Esww. Eféé ne ajye bane ámbamé dachi etukpe nnó awyagé mewe. ⁵⁵ Anwó baá amppe upe Esww ne bwó ako abi ájwolé mmu echa eso, ákelé amma mpa gebyó mamma Jisws mmye nnó áwá ji. Yémbw ágé yeé ema wó. ⁵⁶ Gejamégé bwó ákwyε depw mámma Jisws mmye yémbw élé gebyó néndé ebwó ako ápó nya meko ama. ⁵⁷ Bwó abifw ákwilé ka, ábyoge ji gebyó mmye áké, ⁵⁸ “Ese déwú ndere ji ashuú mmye nnó ji ammu nye echa upe Esww ewéna ewé akwaá átené ne ámu, ne ndw eléé ekwónégé átenege

ewéchá ewé alá tené fó ne ámu wó.” ⁵⁹ Yémbò ebwó ako apó meko ama.

⁶⁰ Efée ne etúkpe ampye upe Esowò ákwile ka né mbe ushuú bód ako ágíí Jisós áké, “Wò ntó òpó ne meko manshuú né depò etire bód ájódge mbò nnó òpye?” ⁶¹ Yémbò Jisós akwene bómbo yé meko ashuú ji wó. Etukpe ema ñmère egíí ji eké, “Wò ne ólú Maá Esowò, Muú yi Esowò akweré ji elá gefwa?” ⁶² Jisós akamé aké, “Me ne nlú, dégene nye ndere Maá Nte Mekwaá ajwólé né geluoge enógé né egbé ebwonye Esowò ne ndere achwó nye né mfaánebuú mmu geko.” ⁶³ Etúkpe ampye upe Esowò agyá mandeé jíí né mmye manleré nnó metód esó ji dód, agíí eso aké, “Ndé gécha démage kéle bò ntésé? ⁶⁴ Pò déwú depò etiré ji ajódge? Amege mmye ne Esowò, nana deké depye nnó ne ji?” Bód ako akame áké, ekwane nnó, “Áwá ji wáne.” ⁶⁵ Efée ne bód abifó álò mánkpo ji matye mmye, áwé ji ndeé ame, átúlege ji, ájódge aké, “Garé esé muú ayi adod wò?” Ámbamé echa eso áchwò se Jisós ádodó ji maka.

Pita ashya nnó akaáge Jisós

(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Jón 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Ndere Pita álu né dachi yimbò, maá mesò mendée fò ama né geluage abi ákráne defwé mbaá etúkpe ampye upe Esowò achwò efée, ⁶⁷ agé ndere Pita ájwólé áwyáa mewé. Ape ji dómeé, ajód aké, “Wò ntó òlu gelua ne Jisós muú Nasaren yimbò.” ⁶⁸ Pita ashya aké, “Chaá-ó nkaá yé geno eyigé ójoge mbò wó.” Ndere Pita akwilé manjye né meno gébámé, menómekwò mbe akú. ⁶⁹ Mesò mendée yimbò ámá ágegé Pita wye alò mamma jód ne bód abi átené efée aké, “Mende yina alu muú bwó ama.” ⁷⁰ Pita ama shya wye shya eké ewyage, bód abi átené efée álò mánjód ne Pita áké, “Wáwálé gebíí gepó mmu, ókágé shya fó néndé òlu muú Galilíí.” ⁷¹ Yémbò Pita álò mánkalé aké, “Mbogé mbyogé le

gebyó mfaánebuú áshulé me mmye, nkágé fó mende ayi enyú déjójge mbo.” ⁷² Ténéténé yimbo meno mekwó akú ukúkúle upeá kəkogolókóó. Pita ate mekomejóó ayi Jisós abó ájóó ne ji nnó, “Gemégé nnó meno mekwó akú ukúkúle upeá oshya nye mánjáne aléé nnó okaágé me.” Ateége mbo anyo meko ngbó ali segé segé.

15

Áfē né Jisós mbaá Palet

(*Mat 27:1, 2, 11-14; Luk 23:1, 2; Jon 18:28-32*)

¹ Wye ndere bií ujyaá dondo, anó baá ampye upe Esowó, ákpakpa melo ne ánleré mabé Esowó áchomé ne bóó eso ako, ájwóle ájóó geju. Eféé ne ágbaré Jisós áwéle, áse ji, áfē mbaá gōmena Palet. ² Ákwónégé Palet agíí Jisós aké, “Wó olu Mfwa bóó Jus wáwálé?” Jisós aké, “Élu nkane ojóó.” ³ Ájógémbó, anó baá ampye upe Esowó álo mammálé Jisós depó mmye matimati. ⁴ Palet ama gíí Jisós aké, “Ópó ne meko manshuú? Ówuú fó depó etíré ámmálé wó mmye nnó opye?” ⁵ Ne yeé meko Jisós ashúú ji wó, ewena epye Palet alaá meno mekpó fuú.

Palet asó mpa nnó áwá Jisós

(*Mat 27:15-26; Luk 23:13-25; Jon 18:39—19:16*)

⁶ Gepoge Palet gelu nnó yéndé ημε gébégé epaá koó upú bóó Jus ábó mamferé muú ama né deno ndere bóó ákélege. ⁷ Né gébé eyígémbó muú deno fó alú eféé, ákuú ji Barabas. Ji ne abifo ákpe deno gétúgé bóó abi ebwó áwané né efwyale ewé ebwó áchwóó ne éwú né melo. ⁸ Ndere elúmbó, gejamégé bóó ájye báne Palet nnó áferé muú deno ama ndere ápye mé yéndé epaá ewémbó. ⁹ Palet agíí ebwó aké, “Enyú dékélege nnó mferé Mfwa bóó Jus?” ¹⁰ Palet agíí mbo elé ji akaá chánéné nnó elé wye né nchye detú

ne anó baá ampye upe Esowó ápyené Jisós áchwó ne ji eta wuú.

¹¹ Yémbó anó baá ampye upe Esowó ágaré ekwó bós ewémbó nnó ágaré Palet aferé lé Barabas. ¹² Palet ama agií ebwó aké, “Enyú dékelege me mpye yeé nnó ne mende yina ayi ákuú ji Mfwa bós Jus?” ¹³ Ne ebwó ako ákalé kénké áké, “Wó ji né gekwa.” ¹⁴ Palet ama gií ebwó aké, “Ndé gabo ayi ji ápyeé?” Yémbó ákpe kále kénké né eshye áké, “Áwó ji né gekwa.” ¹⁵ Nnó Palet apye matóó ágóó bós Jus, aferé Barabas né denó. Agaré bós bee bií nnó átulé Jisós ne geto, ánerégé, áwó ji né gekwa.

Bós bee ájwyage Jisós

(Mat 27:27; Jon 19:2, 3)

¹⁶ Bós bee bimbo ánerégé mantulé Jisós, ája ji áfé mmu echa gómena. Ákuú bós bee ako né geluá gebwó. ¹⁷ Áfyé ji nkúu megélé, áto ela meshií eke ela mfwa ákweré ji mekpo. ¹⁸ Ápyegémbó, álo manjwyagé ji áké, “Mfwa bós Jus, neki nébé ne wó.” ¹⁹ Ne álo mándógé ji unóó né mekpo. Ákpó ji matyé mmye, áto manó mme mampye eké anóge ji. ²⁰ Ánerégé manjwya ji, áferé nkúu megélé yimbó ákeré áfyé ji mandeé jii né menyammye wuú. Ája ji átane né melo manjye wó né gekwa.

Áwó Jisós né gekwa

(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)

²¹ Ndere ájyeyé átuú ne mende fó ayi akamege Simun muú melo Seren nkane atané melo wuú ajyeyé né Jerosale. Bós bee bimbo ágbaré ji kpékpé nnó akpá gekwagé Jisós. Simun alu nte bó Aleksanda ne Rufós. ²² Áfé né Jisós né mbaá ayi ákuú nnó Golgota. Ula utané nnó melú Uḡkóḡkó makpo. ²³ Áchyeyé ji mmóó amí áchwaré ne uka ebí ákuú

nnó myrrh * Yémbò Jisòs ashya manyú. ²⁴ Ála wye eféé mbò, áwò jì né gekwa, áhme gefógé megyaá fò nnó ákáré mandeé jíí eyi yéndémuú aséle. ²⁵ Áwò Jisòs né gekwa né kálánka eneneama né dondo. ²⁶ Ábò gebagé genóó áwò mfaá mekpo gekwa eyigé áwómé Jisòs wyeé, ásá genó eyigé áké jì apye ne áwòme jì. Áké, “Mfwa bóó Jus.” ²⁷ Áwò ntó ánjo apea gébégé gema ne Jisòs, ama alu né egbé ebwonye wuú ayifò né egbé ebwobe wuú. Yéndémuú bwó álu né mfaá gekwa jíí. ²⁸ Mechò ewéna épye nnó ébé wáwálé nkane mekomejòó Esòwò ájòó nnó áfyé jì mmu mpa bóó ubeé. † ²⁹ Ne bóó abi ákoge koógé ájúú Jisòs mashye mmye, ákamege ne makpo, ákálege áké, “É é, Pó wò ne oké ommu nye echa ure Esòwò geméagé nnó ndò eléé ekwóné wò omage téne ewéchá? ³⁰ Poó gеме jyé otáné mfaá gekwa oshulé mme.” ³¹ Wyémbò ntó ne anóó baá amppe ure Esòwò ne ánleré mabé Esòwò ntó ájwyáge jì áké, “Apóoge bóó bí chachá, akaáge poó fò gеме jíí. ³² Áké jì alu Muú yi Esòwò akweré jì elá gefwa, áma jòó áke jì alu Mfwa bóó Isrèli, átáné mfaá gekwa áshuúlé mme. Apyegé mbò, ese défyéé matóó ne jì.” Ánjo bimbo abi áwómé ntó ebwó né ukwa, ájúú Jisòs mashye mmye.

Negboné Jisòs

(*Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30*)

³³ Metóó ñwómese, kálánká efyáneépeá eké ékwónege, ñmeé enomé, gemmua gékwé né melò meko kpaá te kálánká eléé. ³⁴ Kálánka eléé eyimbo, Jisòs alo mánkalé kénké áké, “Eloi, eloi lama saba tani, ula utené nnó Esòwò wa, Esòwò wa, ndé olyaá me mbií né efwyale?” ³⁵ Bóó

* ^{15:23} Elú wáwálé nnó: Myrrh ele uka bi úlú nya mamppe nnó muú awuúge fò ubale dóó. † ^{15:28} Elú wáwálé nnó: Melò ñwe ewena né ukwene bó ñwe abifò áfyé ewu né ukelenge pe KJV ne TEV.

abifo abi átené eféé áwúgé ndere Jisós ajóge mbó áferé áké, “Akuú mbó lé Elija muú ekpávé Esòwá.” ³⁶ Muú ama né geluage bód bimbo abó gatelé ajye bó ekochá, áwe ne genó anyua né mmú mmóó amí mamyáme, abweé até Jisós né ubóó meno nnó ányú. Ajóó aké, “Degé kpé nnó Elija achwó feré nye ji mfaá gekwa yi.” ³⁷ Ne Jisós ama akále kénké, ashulé kwyakwya geféré h-ε-m metóó ekwé. ³⁸ Wyé ndere Jisós ágbó, ndeé eyi ekaré echa ure Esòwá, egyalé uba upeá te mfaá gba-ra-ra-ra etya mme. ³⁹ Muú kpaá bód bee † ayi atene eféé agegé gefóó eyige Jisós akalé ne ale gbó aké, “Wáwálé mende yina alu Maá Esòwá.”

⁴⁰ Gébé eyigémbo ntó, andée fò átené nya tete ágéné yéndégenó eyi gepyé ne Jisós. Né geluage andée bina Meri ayi atané melo Magdala, Salome, ne Meri mma Jemsi ayi mamane kó ebwó ne Jose álu ntó wye. ⁴¹ Gébégé Jisós álu né Galilií andée bina ábó ákwólege ji, ama ápóge ji ntó, andée abifo abi átane Jerosale ákwóle Jisós álu ntó wye.

Ánií Jisós

(Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

⁴² Jisós agbó bíí bí bód Jus ako ákpomége mmye nnó né nkwale áló mányé uwyaá bwó. Ndere bíí ule kóó, ⁴³ mende fò ayi ákuú ji Josef achwó. Alu muú melo Arimatya, alu muú ayi anoge ji dód né eso bód Jus, ji abó agile ntó gébé eyigé Esòwá achwó gbáre nye gefwa jíí. Akpome mmye nkane mende, ajye báne Palet agií ji nnó achye ji utó nnó ajye áferé genkwógé Jisós né mfaá gekwa. ⁴⁴ Ágigé mbó, Palet alaá meno fuú mánwu nnó Jisós agbó me. Akú muú kpaá bód bee agií ji wá Jisós agbóó mé. ⁴⁵ Muú kpaá bód bee yimbó akamé nnó agbo, eféé ne Pálet akamé nnó Josef akáge jyé feré genkwógé Jisós né gekwa. ⁴⁶ Josef ajye na

† 15:39 *Elú wáwálé nnó: Muú kpaá bód bee Rom alu muú yi apele usaá bód bee uta.*

éshyé ndeé pópó, aféré gerjkwógé Jisós né gekwa, afyalé géjí ne eshyéé ndeé eyimbó, akpa ajye fye mmu menome ewé áchomé mmu etáráné. Abogéné gekpékpégé ntaá agbé meno menome ewembó. ⁴⁷ Méri muú melo Magdala ne Méri ayi mmá Jose ágé mbaá ayi ábelé gerjkwógé Jisós.

16

Jisós akwilé né negbo

(*Mat 28:1-10; Luk 24:1-12; Jon 20:1-10*)

¹ Bií uwyaaá bwó ukógé, Méri muú melo Magdala, Salome ne Méri mmá Jemsi ájye na mawéé gebéé nnó ájye gbere né gerjkwógé Jisós. ² Ne dondo bií mbe né uwyaaá, ndere mbe nme atane, ebwó ájye né menome ewé aníí Jisós. ³ Ágíge ate áké, “Waa ábogéné nye esé gekpékpé ntaá eníné ágbe mbó menome?” ⁴ Áké ákwonege wye, áge nnó ábogéné mé ntaá enínémbó néla babá nelu gekpékpégé ntaá. ⁵ Ndere ebwó ákpene mmu menome ewémbó, áge njye gesa fɔ ajwólé né egbé ebwonye bwó, afye ewule pópó. Ebwó ágégé mbó alá mano mekpo fuú. ⁶ Njye gesa yimbó ajóó ne ebwó aké, “Défógé. Nkaaá nnó dékelege mbó lé Jisós muú Nasaret ayi ábó áwomé nya ji né gekwa, apó sé fa, Esowá apye ji akwilé né negbo. Gége melú ewé ábóó ábelé ji. ⁷ Kéregé meso dégaré Pita ne baá utóó bií abifó nnó ji abó mé mbe ne enyú afé né Galilíí; dégené nye ji ewú wye ndere ji abó agaré enyú.” ⁸ Andée bimbo átáné né menome ne gatelé, áwére ne efɔ metóó, ne yeé muú fɔ ágaré ebwó geno eyíge pye wó gétúgé efɔ ewe elú ebwó matóó. *

Jisós aleré mmye mbaá Méri yi Magdala

⁹ [Dondo bií mbe uwyaaá ebi Jisós akwilé né negbó, abó mbe aleré mmye mbaá Méri muú melo Magdala. Jisós abó

* 16:8 Elú wáwálé nnó: Malo njwe yina 9-20 ápó né ukwene bó njwe bifó.

aferé nya ji aló nchye akénéama mmye. ¹⁰ Meri afe agáre ájeé bíí abi ebwó ábó ákene nya ne Jisós ne ábane ebwó ndere álfle, ásómege. ¹¹ Yé lé ebwó áwuú nnó Jisós álú mebe Meri muú melo Magdala agé ji, ákamé fó nnó elu wáwálé wó.

Jisós alere mmye mbaá baá utóó bíí apea

¹² Ewyágé Jisós akwó mbe ushuú baá utóó bíí apea né gefóó eyigé alá kaáge sé ji gébégé ebwó akene ájye né meti. ¹³ Ebwó ákaáge nnó muú yi ágene mbo ele Jisós, ákeré meso ájye garé baá utóó bifo yémba ye muú bwó yi ákamé nnó élú wáwálé ápó.

Jisós alere mmye mbaá baá utóó bíí afyaneama

(Mat 28:16-20; Luk 24:36-49; Jón 20:19-23; Añ 1:6-8)

¹⁴ Ema ewyagé ndere baá utóó bíí ájwólé ányéé menyee, akwó ebwó ushuú alo maweé ebwó gétúgé alá pò né ukáme ne matóó ayi ebwó áñea alá kamé mekomejóó bóó abi ágené nnó ji akwilé né negbo wó. ¹⁵ Ajóó ne bwó aké, “Chóge né malo mme meko dégarége bóó abya Esowó melóméló. ¹⁶ Muú ayi akamége mekomejóó yina ne áwyaáge ji manaá Esowó, áférege nye ji né efwyale gabo. Ne muú ayi alá kamé mekomejóó yina wó, ákwéne nye mpa Esowó. ¹⁷ Gé unó bi upye nye ne bóó abi ákamé ne Esowó na. Né mabó ma ábuú nye aló nchye, ájoge nye ufóó mejóó ebi alá kaáge fó. ¹⁸ Ágbárege nye mmyo ne ámu ne ye ányú le uka ubo yeé geno eyi gepye ebwó gepó. Ánerége bóó mameé amu mmye, átóge.”

Jisós akwó afé mfaánebuú

¹⁹ Ata Jisós anérége mánjóó depó tire na, Esowó ase ji akwó afe né mfaánebuú. Ajwólé né geluoge enóge né egbé ebwónyente wuú Esowó. ²⁰ Baá utóó bíí ntó alá mbo ákeré, ákené ágarége bóó mekomejóó Esowó né malo mme mako.

Makos 16:20

62

Makos 16:20

Atá Jisós ntó alu ne ebwó achyegge ebwó utó ápyéé ufélekpá
mánleré nnó mekomejwó bwó alu wáwálé.]

Ἡμε menomenyέέ meké New Testament in Denya (CM:anv:Denya)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Denya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Denya

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22
